

การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้เรื่อง "หากสยามยังอยู่ยัง ยืนยง" เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์
กษัตริย์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

DEVELOPMENT OF THE LEARNING UNIT "WHAT STANDS IF FREEDOM FALLS? WHO
DIES IF SIAM LIVES?" TO ENHANCE THE LOYALTY TO THE NATION, RELIGION AND
MONARCHY CHARACTERISTICS AMONG UPPER SECONDARY STUDENTS

เกียรติพงษ์ นุ่มแนบ

บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้เรื่อง "หากสยามยังอยู่ยัง ยืนยง" เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะรัก
ชาติ ศาสน์ กษัตริย์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ปริญญานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปีการศึกษา 2561
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

DEVELOPMENT OF THE LEARNING UNIT “WHAT STANDS IF FREEDOM
FALLS? WHO DIES IF SIAM LIVES?” TO ENHANCE THE LOYALTY TO THE
NATION, RELIGION AND MONARCHY CHARACTERISTICS AMONG UPPER
SECONDARY STUDENTS

KIATTIPONG NOOMNAEB

A Thesis Submitted in partial Fulfillment of Requirements
for MASTER OF EDUCATION (Educational Science & Learning Management)

Faculty of Education Srinakharinwirot University

2018

Copyright of Srinakharinwirot University

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้เรื่อง "หากสยามยังอยู่ยัง ยืนยง" เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์
กษัตริย์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ของ

เกียรติพงษ์ นุ่มแนบ

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์

..... ที่ปรึกษาหลัก ประธาน
(อาจารย์ ดร.เกศินี ครุณาสวัสดิ์) (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติศักดิ์ ลักษณะนา)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.วรวิมล สุภาพ)

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้เรื่อง "หากสยามยังอยู่ยัง ยืนยง" เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
ผู้วิจัย	เกียรติพงษ์ นุ่มแนบ
ปริญญา	การศึกษามหาบัณฑิต
ปีการศึกษา	2561
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ ดร. เกศินี ครุณาสวัสดิ์

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีความมุ่งหมายเพื่อ 1) พัฒนาหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง “หากสยามยังอยู่ยัง ยืนยง” เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย 2) เปรียบเทียบคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ก่อนเรียนและหลังเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมัธยมวัดมกุฎกษัตริย์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 30 คน ที่ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองจำนวน 12 คาบเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้โดยการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5E โดยบูรณาการกับการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการทางประวัติศาสตร์ ข้อสอบอัตนัย จำนวน 3 ข้อ และแบบประเมินคุณลักษณะ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ จำนวน 16 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดำเนินการทดลองโดยใช้แบบแผนการทดลอง One group pretest – posttest design สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานคือ t – test for dependent Samples ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลการประเมินหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง “หากสยามยังอยู่ยัง ยืนยง” โดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า มีคุณภาพตามเกณฑ์ 2. คุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3. ผลการประเมินตนเองของนักเรียนด้านคุณลักษณะ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ หลังเรียนอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : คุณลักษณะ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์, รูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5E, วิธีการทางประวัติศาสตร์

Title	DEVELOPMENT OF THE LEARNING UNIT “WHAT STANDS IF FREEDOM FALLS? WHO DIES IF SIAM LIVES?” TO ENHANCE THE LOYALTY TO THE NATION, RELIGION AND MONARCHY CHARACTERISTICS AMONG UPPER SECONDARY STUDENTS
Author	KIATTIPONG NOOMNAEB
Degree	MASTER OF EDUCATION
Academic Year	2018
Thesis Advisor	Dr. Kasinee Karunasawat

The purposes of this research were as follows 1) to develop the unit, “What stands if freedom fall? Who dies if Siam lives?”, to enhance the loyalty of the nation, religion and monarchy characteristics among upper secondary students; (2) to compare the pretest and posttest of upper secondary students to the scores on the loyalty of the nation, religion and monarchy characteristics. The sample consisted of thirty Grade ten students of Mattayom Wat Makutkasat School, in the first semester of the 2019 academic year. The sample was selected by purposive selection and a one group pretest - posttest design was used in the study. The data was statistically analyzed by t-test for the dependent samples and a t-test for one group. The approach used in this research included lesson plans with the 5E Learning Cycle Model and historical methods by subjective tests, and self-assessment and evaluation of loyalty to the nation, religion and monarchy characteristics. The results of the study revealed the following: the result of the development unit “What stands if freedom falls? Who dies if Siam lives?” to enhance the loyalty of the nation, religion and monarchy characteristics among upper secondary students by experts showed that the unit passed the criteria; (2) the post-learning achievements of students was higher than the pre-learning, at stage a .01 level of significance; (3) the self-assessment and evaluation of the students regarding loyalty to the nation, religion and monarchy characteristics showed that post-learning was at a high level.

Keyword : loyalty to the nation religion and monarchy characteristics. 5E Learning Cycle Model. historical methods

กิตติกรรมประกาศ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้เป็นอย่างดีด้วยความกรุณา ช่วยเหลือ และการให้คำปรึกษาด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดียิ่งจากอาจารย์ ดร.เกศินี คุรุณาสวัสดิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ที่ได้ถ่ายทอดความรู้ แนวคิด แนะนำและตรวจสอบข้อบกพร่องต่าง ๆ เพื่อให้ปริญญานิพนธ์มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง และกราบขอบพระคุณในความกรุณาเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์อนงค์พร สมานชาติ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.กานต์รวี บุษยานนท์ อาจารย์รุจ ภาชา อาจารย์วสุวัตต์ วงศ์พันธุ์เศรษฐ์ และคุณครูณัฐินี แสงสุข ผู้เชี่ยวชาญที่กรุณาตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่อง และให้คำแนะนำในการสร้างเครื่องมือให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมทั้งบุคคลที่ผู้วิจัยได้อ้างอิงทางวิชาการตามที่ปรากฏในบรรณานุกรม

ขอขอบคุณอาจารย์ลิขิตธิ์ พุฒเขียว คุณครูชนิษฐา เมืองจันทบุรี คุณวันชนะ ศรีแก้ว เพื่อนที่รัก

ที่เป็นทั้งกำลังใจ และกำลังสำคัญในการให้คำปรึกษาช่วยเหลือ ในการทำปริญญานิพนธ์

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการจรุสฤทธิ์ กลิ่นสุวรรณ อดีตผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมวัดมกุฏกษัตริย์ที่สนับสนุนให้ผู้วิจัยศึกษาต่อในระดับมหาบัณฑิต และขอขอบใจนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/1 โรงเรียนมัธยมวัดมกุฏกษัตริย์ที่ให้ความร่วมมือในการวิจัยเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณน้องๆผู้เป็นเพื่อนนิสิตร่วมสาขาวิชาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ สังคมศึกษาทุกคนสำหรับกำลังใจ ทุกคำแนะนำ และทุกความช่วยเหลือ ที่มีให้เสมอมา นอกจากนี้ยังมีผู้ให้ความร่วมมือช่วยเหลืออีกหลายท่าน ซึ่งผู้วิจัยไม่สามารถกล่าวนามในที่นี้ได้หมด จึงขอขอบพระคุณทุกท่านไว้ในโอกาสนี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณบิดามารดา และครอบครัวของผู้วิจัยที่ให้การสนับสนุน ช่วยเหลือ ส่งเสริม และให้กำลังใจในทุกช่วงเวลาของชีวิต

คุณค่าทั้งหลายที่ได้รับจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอเป็นกตัญญูทุกเวทีแต่บิดามารดา และบูรพาจารย์ที่คอยอบรมสั่งสอน ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน

เกียรติพงษ์ นุ่มแนบ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญรูปภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	5
ขอบเขตการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	8
สมมติฐานในการวิจัย	11
กรอบแนวคิดการวิจัย	12
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	13
1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	14
2. หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมวัดมกุฏกษัตริย์	16
3. หน่วยการเรียนรู้.....	19
4. การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้	22
5. การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5E	26
6. วิธีการทางประวัติศาสตร์.....	29

7. คุณลักษณะอันพึงประสงค์	35
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	40
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	45
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	45
ตัวแปรที่ศึกษา	45
ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย.....	45
แบบแผนการวิจัย	46
1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	46
2. การสร้างเครื่องมือในการทำวิจัย	47
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล	51
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	53
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
บทที่ 5 สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ	57
สรุปผลการวิจัย	57
อภิปรายผลการวิจัย.....	57
ข้อเสนอแนะ.....	60
บรรณานุกรม	62
ประวัติผู้เขียน	97

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1มาตรฐานตัวชี้วัด และขอบเขตเนื้อหา.....	7
ตาราง 2ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง.....	8
ตาราง 3ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลาง.....	15
ตาราง 4โครงสร้างรายวิชากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	18
ตาราง 5รายวิชาเพิ่มเติม	18
ตาราง 6ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้ ที่กำหนดโดยสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	37
ตาราง 7ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้ของคุณลักษณะ รักษาดี ศาสน์ กษัตริย์ ที่ใช้ในงานวิจัย.....	38
ตาราง 8แบบแผนการทดลองของวิจัย.....	46
ตาราง 9ประเมินคุณภาพหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง “หากสยามยังอยู่ยัง ยืนยง”.....	54
ตาราง 10เปรียบเทียบคุณลักษณะรักษาดี ศาสน์ กษัตริย์ จากแบบวัดคุณลักษณะ รักษาดี ศาสน์ กษัตริย์ (รายด้านและในภาพรวม) ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง “หาก สยามยังอยู่ยัง ยืนยง”	55

สารบัญรูปภาพ

หน้า

ภาพประกอบ กรอบแนวคิดการวิจัย	12
------------------------------------	----

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ประวัติศาสตร์เป็นวิชาที่ศึกษาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องราวของมนุษย์ในอดีตเพื่อให้เข้าใจพื้นฐานของมนุษย์ วิวัฒนาการของมนุษย์และสังคม โดยอาศัยหลักฐานทางประวัติศาสตร์ และวิธีการทางประวัติศาสตร์ ความรู้ในด้านประวัติศาสตร์นั้นเป็นสิ่งสำคัญ เพราะจะทำให้ผู้ที่ศึกษาทราบถึงเรื่องราว ความเป็นมาของชาติ รวมถึงเหตุการณ์สำคัญต่างๆ ที่บรรพบุรุษได้กระทำไว้เพื่อประชาชาติ อันจะทำให้ผู้ที่ศึกษาเกิดจิตสำนึกรักชาติ และภาคภูมิใจในความเป็นชาติ สอดคล้องกับ(สิริวรรณ ศรีพหล, 2554, น.132) กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ในโรงเรียนมีอยู่หลายประการที่สำคัญได้แก่ การพัฒนาความเป็นพลเมืองดี การเรียนรู้อดีตเพื่อเข้าใจสภาพและปัญหาในปัจจุบัน และการพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีเหตุผล การที่นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องราวความเป็นมาของมนุษยชาติในอดีต โดยเฉพาะในประเทศหรือท้องถิ่นของตนนั้น จะทำให้นักเรียนมีความรักความผูกพันต่อชาติของตนอย่างยิ่ง รวมถึงการมีความรับผิดชอบในประเทศของตนอีกด้วย

วัตถุประสงค์สำคัญของวิชาประวัติศาสตร์จึงเป็นไปเพื่อฝึกทักษะการคิด ปลูกฝังความเป็นพลเมืองดี เกิดความรักและความภูมิใจในชาติ ปัจจุบันรัฐได้ให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ โดยได้กำหนดให้เป็นข้อแรกของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ประกอบไปด้วย 1.รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2.ซื่อสัตย์สุจริต 3.มีวินัย 4.ใฝ่เรียนรู้ 5. อยู่อย่างพอเพียง 6. มุ่งมั่นในการทำงาน 7. รักความเป็นไทย 8. มีจิตสาธารณะ โดยสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาได้กำหนดแนวทางการดำเนินการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในระดับสถานศึกษา ดังนี้ 1. บูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ 2. จัดในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3. จัดโครงการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 4. ปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยสอดแทรกในกิจวัตรประจำวัน

จากแนวทางการดำเนินการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ส่งผลให้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมทั้งกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมต้องจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการและพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ในสาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ได้

กำหนดให้ผู้เรียนเข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย สอดคล้องกับรัฐบาล คสช. นำโดยพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้ตระหนักถึงความสำคัญของประวัติศาสตร์ชาติไทย โดยมีแนวคิดจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมของชนชาติไทยให้เยาวชนไทยมีความภาคภูมิใจ ได้รับรู้ถึงประวัติศาสตร์ของชาติไทยที่มีสืบทอดกันมาเป็นเวลายาวนาน อีกทั้งประวัติศาสตร์ยังเป็นรากฐานที่สำคัญของการดำรงอยู่ของชาติไทยและความเป็นไทยในปัจจุบัน รัฐบาลจึงกำหนดค่านิยม 12 ประการให้เยาวชนและประชาชนนำไปปฏิบัติ ตามคุณลักษณะข้อแรกนั้น คือ มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

จากที่กล่าวข้างต้น สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญในการจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ เพื่อพัฒนาความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ดังที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระราชดำริเกี่ยวกับเป้าหมายการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ ในหนังสือ เพราะขอบฟ้ากว้าง เมื่อปี 2538 ว่า

“...เพื่อให้รู้ที่บ้านเมืองของเรามีอะไรบ้าง มีคุณสมบัติที่ดีอย่างไร ได้รู้วาทะบุรุษ ปู่ย่าตายายของเราประสบความสำเร็จอย่างไร ดำเนินชีวิตมาอย่างไร หรือว่าต่อสู้อย่างไร ในการปกป้องบ้านเมืองให้เรามีที่อยู่อาศัยจนทุกวันนี้ เมื่อรู้ความเป็นมาของชาติ ก็จะมี ความมั่นใจในการที่จะรักษาชาติบ้านเมือง รักษาอาณาประชาราษฎร์สืบต่อไป มีความรับผิดชอบต่อบ้านเมืองและสังคม...” (สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, 2538:34)

คุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ เป็นคุณลักษณะที่สังคมต้องการให้เกิดกับผู้เรียน สามารถพัฒนาได้จากการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โครงการและกิจกรรมอื่นๆ ที่สถานศึกษาจัดขึ้น โดยการจัดการศึกษานั้นจะต้องมีการกำหนดหลักสูตร ให้มีความเหมาะสมชัดเจน กำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ เนื้อหาสาระกิจกรรมหรือประสบการณ์การเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ เป็นการกำหนดกรอบและทิศทางในการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามเป้าหมาย การนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัตินั้นครูผู้สอนสามารถออกแบบเป็นหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งหน่วยการเรียนรู้เป็นหลักสูตรประเภทหนึ่งที่ใช้ในระดับห้องเรียนที่ครูสามารถพัฒนาขึ้นมาเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะต่างๆ เพราะว่าสภาพปัญหาของผู้เรียนอาจมีความแตกต่างกันไป ครูจึงสามารถคัดเลือกเนื้อหา กำหนดจุดประสงค์ กิจกรรมและประสบการณ์ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ซึ่งหน่วยการเรียนรู้ที่ดีนั้นควรมีลักษณะที่น่าสนใจ และท้าทายให้ผู้เรียนอยากรู้ ทำให้ผู้เรียนอยากแสวงหาคำตอบ มีความเหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ และความสนใจ (นาตยา ปิณฑนานันท์, 2546, น.51) สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

พุทธศักราช (ฉบับที่ 3) ปี พ.ศ.2553 ที่กำหนดให้ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ผู้สอนและผู้จัดการศึกษาต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทจากการมุ่งให้จำ เปลี่ยนเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ ช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุนให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้จากสื่อหรือแหล่งเรียนรู้ต่างๆ และให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ผู้เรียนเพื่อนำไปสร้างสรรค์ความรู้ของตน อันจะทำให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เทียบเคียงมาตรฐานสากล มีศักยภาพเป็นพลเมืองโลก

อย่างไรก็ตามการจัดการเรียนการสอนรายวิชาประวัติศาสตร์ครูผู้สอนยังคงเน้นการสอนแบบบรรยาย ไม่มีการใช้สื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย ครูมีการเตรียมสื่อการเรียนการสอนค่อนข้างน้อย ดังจะเห็นได้จากการศึกษาปัญหาสภาพการเรียนการสอนของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของ (ยุพิน พันธุ์ดิษฐ์, 2554, น.114-115) สามารถกล่าวสรุปได้ว่า การเรียนการสอนในหลายสาระการเรียนรู้ เช่น สาระประวัติศาสตร์ ยังขาดประสิทธิภาพ เนื่องจากครูยังคงจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิธีบรรยาย เพราะว่ามีเนื้อหาสาระมาก เวลาจำกัดในการทำกิจกรรม ผู้เรียนในแต่ละห้องมีจำนวนมาก ทำให้ยากต่อการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับ (เฉลิม มลิลดา นิติเขตต์ปรีชา, 2559, น.278) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนรายวิชาประวัติศาสตร์ในปัจจุบันยังคงเป็นปัญหา เพราะรายวิชาประวัติศาสตร์เนื้อหาเยอะและมีเวลาสอนน้อย ทำให้ผู้สอนไม่ค่อยได้ให้ความสำคัญในเรื่องการจัดทำ และใช้สื่อการเรียนการสอนมากเท่าที่ควร แต่อย่างไรก็ตาม ในอุดมคติของผู้สอน ผู้สอนส่วนใหญ่ก็ได้ให้ข้อเสนอแนะในแบบสอบถามว่า “การจัดอุปกรณ์การเรียนการสอนประวัติศาสตร์ให้สอดคล้องกับเนื้อหาบทเรียน ควรจะมีความเหมาะสมและทันสมัย จึงจะเป็นการช่วยให้ผู้เรียนให้เรียนด้วยความตั้งใจ มีความสนใจ และได้ประสบการณ์เรียนรู้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับ (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2543, น.2) กล่าวว่า หัวใจสำคัญที่ทำให้การจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์บรรลุเป้าหมายคือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่เกิดขึ้น เนื้อหาที่ผู้สอนต้องมีการสอดแทรกความรู้รอบตัวและเหตุการณ์ปัจจุบันเข้าไปด้วย แต่การจัดการศึกษาที่ผ่านมาไม่ตอบสนองการระบอบการพัฒนาผู้เรียน ครูผู้สอนส่วนใหญ่จะใช้วิธีสอนและการจัดการเรียนรู้ที่เน้นถ่ายทอดความรู้ และเนื้อหา โดนละเลยการมุ่งเน้นให้ผู้เรียนพัฒนาศักยภาพ ไม่นำเหตุการณ์และปัญหาจากชุมชนเข้ามาเรียนรู้ ไม่สนใจวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ค่านิยม และภูมิปัญญาไทยเป็นผลทำให้กระบวนการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง เป็นการศึกษามุ่งผลิตคนเพื่อป้อนตลาดแรงงาน อันเป็นผลทำให้ผู้เรียนมีแต่ความรู้ ผู้เรียนมีความทุกข์จากการเรียน ทำให้เด็กมีเจตคติต่อการเรียนในทางลบ มองว่าการเรียนไม่ใช่เรื่องสนุก ไม่น่าเรียน

ผู้วิจัยมีความสนใจในการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5E ซึ่งจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5E พบว่าโดยส่วนใหญ่ของผู้วิจัยจะใช้ในการพัฒนาทักษะการคิด และกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เพราะเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้ใหม่ โดยเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนรู้เข้ากับประสบการณ์หรือความรู้เดิมให้เป็นองค์ความรู้หรือแนวคิดของผู้เรียนเอง ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จึงสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการแก้ปัญหาโดยเน้นการปฏิบัติจริง และในปัจจุบันได้มีการนำรูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5E มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ดังที่ (จตุพร สมดี, 2553, น.78) ได้ศึกษาเรื่องผลการเรียนการสอนโดยใช้วงจรการเรียนรู้ 5E ร่วมกับแนวคิดของเดรสเซลที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยและความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนารีนุกูล จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องละ 50 คน โดยใช้การเลือกแบบเจาะจง ผลการวิจัยพบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้วงจรการเรียนรู้ 5E ร่วมกับแนวคิดของเดรสเซลหลังทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้วงจร 5E ร่วมกับแนวคิดของเดรสเซลสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.5 คะแนนความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้วงจรการเรียนรู้ 5E ร่วมกับแนวคิดของเดรสเซลหลังทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 คะแนนความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้วงจรการเรียนรู้ 5E ร่วมกับแนวคิดของเดรสเซลสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

รูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5E เมื่อนำมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาประวัติศาสตร์ ผู้เรียนจะเกิดความรู้ความเข้าใจในข้อเท็จจริง เหตุผล ที่มาของการสร้างชาติจากการสืบค้นข้อมูล ทำให้ผู้เรียนเกิดความตระหนัก เกิดความภาคภูมิใจในชาติของตน เป็นการช่วยส่งเสริมคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5E มี 5 ขั้นตอน คือ (1) ขั้นสร้างความสนใจ (Engagement) (2) ขั้นสำรวจและค้นหา (Exploration) (3) ขั้นอธิบายและลงข้อสรุป (Explanation) (4) ขั้นขยายความรู้ (Elaboration) และ (5) ขั้นประเมินผล (Evaluation) (สุคนธ์ สิ้นธพานนท์, 2558, น.47)

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังสนใจที่จะนำวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่จะมาบูรณาการร่วมกับรูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5E เนื่องจากขั้นตอนกระบวนการมีความสอดคล้องกัน ซึ่งวิธีการทางประวัติศาสตร์ คือการ ค้นหาหาความรู้ทางประวัติศาสตร์อย่างเป็นขั้นตอนตามลำดับ เพื่อให้ผู้เรียนได้องค์ความรู้ใหม่ทางประวัติศาสตร์ บนพื้นฐานของการกำหนดประเด็นปัญหา การตั้งสมมติฐาน การรวบรวม วิเคราะห์ สังเคราะห์ และตีความหลักฐานหรือข้อมูลเพื่อนำไปสู่ข้อสรุปหรือผลของการศึกษาค้นคว้า ดังนั้นการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มุ่งเน้นไปที่การดึงศักยภาพในการวิเคราะห์ วิจัยของนักเรียนนักศึกษาไปสู่ความรู้ระดับสร้างสรรค์ ทำให้เกิดความเข้าใจในแก่นแท้ของวัฒนธรรม หรือวิถีชีวิตของชาติ เพราะประวัติศาสตร์ทำให้เราได้ว่าลักษณะเฉพาะของสังคมของเราได้พัฒนามาบนพื้นฐานของอะไร การเรียนรู้ประวัติศาสตร์ชาติเท่ากับเป็นการทำความรู้จักสังคมของตนเอง นอกจากนี้ประวัติศาสตร์เท่านั้นที่จะช่วยปลูกฝังความรักมาตุภูมิ ความมุ่งมั่นในปณิธานแห่งชาติ และความเข้าใจวัฒนธรรมประจำชาติ (วินัย พงศ์ศรีเพียร, 2543, น.2-4)

จากหลักการและเหตุผลดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนสังคมศึกษาจึงพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5E และการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ โดยใช้เนื้อหาสาระประวัติศาสตร์ เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อันเป็นแนวทางสำหรับครูสังคมศึกษาในการจัดการเรียนการสอน โดยใช้การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านอื่นๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหน่วยการเรียนรู้เรื่อง “หากสยามยังอยู่ยัง ยืนยง” เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง “หากสยามยังอยู่ยัง ยืนยง”

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมัธยมวัดมกุฏกษัตริย์ เขตพระนคร จังหวัดกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 8 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 120 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/1 จำนวน 30 คน โรงเรียนมัธยมวัดมกุฏกษัตริย์ ซึ่งกำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 ด้วยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยแบบสุ่ม เพราะทุกห้องเรียนมีการจัดนักเรียนละความสามารถ

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรจัดกระทำ (Independent Variable) ได้แก่

การจัดการเรียนรู้ด้วยหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง “หากสยามยังอยู่ยัง ยืนยง” โดยใช้รูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5E และการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์

2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่

2.2.1 คุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระที่ 4 รายวิชาประวัติศาสตร์ ส31106 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ตามตัวชี้วัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 มาตรฐาน ส 4.3 ม.4-6/1-4

ตาราง 1มาตรฐานตัวชี้วัด และขอบเขตเนื้อหา

ตัวชี้วัด	ขอบเขตเนื้อหา
มาตรฐาน ส 4.3	หน่วยการเรียนรู้ย่อย ที่ 1 ปกป้องบ้านเมือง
1. ม.4-6/1 วิเคราะห์ประเด็นสำคัญของประวัติศาสตร์ไทย	1. ชัยชนะสงคราม 9 ท้า เนื้อหา การสถาปนากรุงฯ และสงคราม 9 ท้า
2. ม.4-6/2 วิเคราะห์ความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ต่อชาติไทย	2. ๕ ทรงนำพาประเทศผ่านวิกฤต เนื้อหาการปฏิรูปประเทศสมัย รัชกาลที่ 4-5
3. ม. 4-6/3 วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมการสร้างสรรค์ภูมิปัญญาไทยและวัฒนธรรมไทย ซึ่งมีผลต่อสังคมไทยในยุคปัจจุบัน	หน่วยการเรียนรู้ย่อยที่ 2 ทำนุบำรุงศาสนา นำพาเศรษฐกิจ
4. ม.4-6/4 วิเคราะห์ผลงานของบุคคลสำคัญทั้งชาวไทยและต่างประเทศที่มีส่วนสร้างสรรค์วัฒนธรรมไทยและประวัติศาสตร์ไทย	1. รวบรวมด้วยการค้า เนื้อหาการค้าในสมัยรัชกาลที่ 3 และการค้าเสรีในสมัยรัชกาลที่ 4 2. องค์ศักราชานุปถัมภก เนื้อหาการทำนุบำรุงพุทธศาสนา และศาสนาอื่นๆในทุกรัฐกาล 3. พระเมตตาประชาราษฎร์ เนื้อหาการพัฒนาบ้านเมือง ในด้าน ความอยู่ สาธารณูปโภค การศึกษา ที่ทรงมีต่อประชาชน

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 โดยใช้เวลาในการทดลอง 12 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 คาบเรียน คาบเรียนละ 50 นาที จำนวน 12 คาบเรียน โดยแบ่งเป็นทดสอบก่อนเรียนจำนวน 1 คาบ จัดการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง “หากสยามยังอยู่ยัง ยืนยง” จำนวน 12 คาบ และทดสอบหลังเรียนจำนวน 1 คาบ

ตาราง ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

หน่วยการเรียนรู้	เนื้อหา	เวลา
หน่วยการเรียนรู้ย่อยที่ 1 ปกป้อง บ้านเมือง	1. การสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์ 2. สงคราม 9 ท้า 3. การปฏิรูปประเทศสมัยรัชกาลที่ 4-5	8 คาบ
หน่วยการเรียนรู้ย่อยที่ 2 ทำนุบำรุงศาสนา นำพาเศรษฐกิจ	1. การทำนุบำรุงพุทธศาสนา และศาสนาอื่นๆ 2. การค้าก่อนและหลังทำสนธิสัญญาเบาว์ริง 3. การพัฒนาบ้านเมือง ในด้าน ความอยู่ สาธาณูปโภค การศึกษา	4 คาบ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง “หากสยามยังอยู่ยิ่ง ยืนยง” หมายถึง การออกแบบแนวทางการจัดการเรียนการสอน โดยมีการคัดเลือกเนื้อหาในสาระประวัติศาสตร์ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 มาตรฐาน ส 4.3 ม.4-6/1-4 ประกอบด้วย 2 หน่วยย่อย คือ หน่วยย่อยที่ 1. ปกป้องบ้านเมือง ประกอบไปด้วย 3 เนื้อหา คือ 1) การสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์ 2) สงคราม 9 ท้า 3) การปฏิรูปประเทศสมัยรัชกาลที่ 4-5 หน่วยย่อยที่ ใช้เวลา 8 คาบ 2. ทำนุบำรุงศาสนา นำพาเศรษฐกิจ ประกอบไปด้วย 3 เนื้อหา คือ 1) การทำนุบำรุงพุทธศาสนา และศาสนาอื่นๆ 2) การค้าก่อนและหลังการทำสนธิสัญญาเบาว์ริง 3) การพัฒนาบ้านเมืองในด้านความเป็นอยู่ สาธาณูปโภค การศึกษา ใช้เวลา 4 คาบ แต่ละหน่วยมีองค์ประกอบดังนี้

1.1 กำหนดประเด็น/หัวเรื่อง (theme) ที่น่าสนใจ เหมาะสมกับวัยของนักเรียน สอดคล้องกับเหตุการณ์ปัจจุบัน และสอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียน โดยกำหนดประเด็น/หัวเรื่องที่ชัดเจน เป็นชื่อหน่วยการเรียนรู้

1.2 กำหนดเนื้อหา/สาระการเรียนรู้ที่ครอบคลุมสอดคล้องกับประเด็น/หัวเรื่อง (theme) และเหมาะสมกับระดับชั้นของนักเรียน ที่จะทำให้นักเรียนเกิดองค์ความรู้จากการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้

1.3 พิจารณามาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ในหลักสูตรที่สอดคล้องกับเนื้อหาหรือสาระการเรียนรู้ที่กำหนดในข้อ 2 (บูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ และ/หรือระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้)

1.4 พัฒนาหน่วยการเรียนรู้ โดยระบุนาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด สาระการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญของนักเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ชิ้นงาน/ภาระงาน การวัดและประเมินผล รวมทั้งสร้างเครื่องมือ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1.5 ประเมินหน่วยการเรียนรู้โดยใช้เพื่อนครู ฝ่ายวิชาการ ผู้บริหาร หรือผู้เชี่ยวชาญ และปรับปรุง

1.6 นำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียน

2. คุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ หมายถึง ลักษณะที่แสดงออกถึงการเป็นพลเมืองดีของชาติ อารงไว้ซึ่งความเป็นชาติไทย ศรัทธายึดมั่นในศาสนาและเคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ พิจารณาจากคะแนนที่ได้จากแบบวัดคุณลักษณะ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซึ่งเป็นข้อสอบอัตนัย จำนวน 3 ข้อ และแบบประเมินคุณลักษณะ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซึ่งเป็นแบบประเมินตนเองของนักเรียนตามพฤติกรรมบ่งชี้ มีลักษณะเป็นการประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 16 ข้อ ประกอบไปด้วย 4 ตัวชี้วัด ดังนี้

2.1 เป็นพลเมืองดีของชาติ

2.1.1 นักเรียนต้องการเข้าร่วมกิจกรรมหน้าเสาธงในตอนเช้า

2.1.2 นักเรียนมีความภาคภูมิใจที่ได้ยืนตรงเคารพธงชาติ ร่วมร้องเพลงชาติ เมื่อได้ยินเพลงชาติในทุกสถานที่

2.1.3 นักเรียนต้องการปกป้องเพื่ออารงไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

2.1.4 นักเรียนยินดีให้ความร่วมมือ และปฏิบัติหน้าที่ต่างๆ ในกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น

2.1.5 นักเรียนปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีโรงเรียน ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ด้วยการปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

2.2 อารงไว้ซึ่งความเป็นชาติไทย

2.2.1 เมื่อมีโอกาสนักเรียนยินดีให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ต่างๆ ในกิจกรรมจิตอาสาที่ทางโรงเรียน หรือหน่วยงานอื่นๆ จัดขึ้น

2.2.2 นักเรียนมีความภาคภูมิใจ และอนุรักษ์ขนบธรรมเนียม ประเพณี

ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาของไทย

2.2.3 นักเรียนมีความภูมิใจในชาติของตน เมื่อมีโอกาสก็พร้อมจะนำเสนอความเป็นไทยให้นานาอารยประเทศได้รู้จัก

2.3 ศรัทธา ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักของศาสนา

2.3.1 นักเรียนเห็นว่าศาสนายังคงมีความสำคัญในฐานะที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ และมีหลักคำสอนอันเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตอย่างถูกต้องและมีความสุข

2.3.2 เมื่อมีโอกาสนักเรียนจะเข้าร่วมกิจกรรม หรือศาสนพิธีในศาสนาของตน

2.3.3 นักเรียนสามารถปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ โดยสามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

2.3.4 นักเรียนสามารถอยู่ร่วมกับศาสนิกของศาสนาอื่น ๆ ในสังคมพหุวัฒนธรรมได้ด้วย ความรู้ ความเข้าใจ

2.4 เคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

2.4.1 นักเรียนมีความน้อมสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ และจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

2.4.2 เมื่อมีโอกาสนักเรียนจะเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสถาบันพระมหากษัตริย์

2.4.3 นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ และตระหนักในคุณค่าของพระราชกรณียกิจต่างๆ ของพระมหากษัตริย์ไทยทุกพระองค์

2.4.4 นักเรียนจะปกป้องเพื่อธำรงไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์

3. รูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5E และ วิธีการทางประวัติศาสตร์ หมายถึง การจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5E โดยบูรณาการกับการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการทางประวัติศาสตร์ เขียนเป็นแผนการจัดการเรียนรู้รายหน่วย จำนวน 12 คาบ มี 5 ขั้นตอน คือ

1) จุดประเด็นความสนใจให้ศึกษา เป็นขั้นที่กระตุ้นให้ผู้เรียนตั้งประเด็นคำถามเพื่อค้นหาความรู้

2) สำรวจ ค้นหา หลักฐาน เป็นขั้นที่ผู้เรียนจะได้ร่วมกันศึกษา ค้นคว้า รวบรวมหลักฐานต่างๆ ซึ่งหลักฐานทางประวัติศาสตร์ส่วนใหญ่จะอยู่ในแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เช่น ห้องสมุด ศูนย์สารนิเทศ ศูนย์เอกสาร จุดหมายเหตุ พิพิธภัณฑสถาน และบุคคล โดยการวางแผน กำหนดการสำรวจตรวจสอบ และลงมือปฏิบัติในการสำรวจตรวจสอบปัญหาหรือประเด็นที่ผู้เรียนสนใจใคร่รู้ ครูมีหน้าที่ส่งเสริม กระตุ้น ให้คำปรึกษาชี้แนะ ช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนดำเนินการสำรวจตรวจสอบเป็นไปด้วยดี

3) วิพากษ์ วิเคราะห์ เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนนั้น มีการตรวจสอบประเมินหลักฐานเรื่องราวที่ศึกษาค้นคว้า จากนั้นนำมาวิเคราะห์ และเปิดโอกาสให้มีการอภิปรายซักถาม

แลกเปลี่ยนเรียนรู้หรือโต้แย้งในองค์ความรู้ใหม่ที่ได้สร้างสรรค์ มีการอ้างอิงหลักฐาน ทฤษฎี หลักการ กฎเกณฑ์ หรือองค์ความรู้เดิม ลงข้อสรุปอย่างสมเหตุสมผล แล้วจึงนำเสนอข้อมูล

4) สานต่อความรู้ เป็นขั้นตอนเป็นการจัดกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่ให้ผู้เรียนได้เพิ่มเติมหรือเติมเต็มองค์ความรู้ใหม่ให้กว้างขวางสมบูรณ์ กระจำและลึกซึ้งยิ่งขึ้น โดยการอธิบาย ยกตัวอย่าง อภิปรายซักถามแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และเชื่อมโยงความรู้เดิมสู่องค์ความรู้ขององค์ความรู้ใหม่อย่างเป็นระบบ ละเอียดสมบูรณ์ นำไปประยุกต์ใช้ในเรื่องอื่นๆ หรือเหตุการณ์ปัจจุบัน หรือผู้เรียนอาจจะเกิดปัญหาสงสัยใคร่รู้ นำไปสู่การศึกษาค้นคว้า

5) ประเมินผล เป็นขั้นตอนการจัดกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่ให้ผู้เรียนได้ประเมินกระบวนการสำรวจตรวจสอบ และผลการสำรวจตรวจสอบ หรือองค์ความรู้ใหม่ของตนเองและของเพื่อนร่วมชั้นเรียนโดยการวิเคราะห์ วิวิจารณ์ อภิปรายซักถามแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ซึ่งกันและกัน ในเชิงเปรียบเทียบประเมินจุดดีหรือจุดด้อย ปรับปรุง หรือทบทวนใหม่ และให้ครูได้ประเมินกระบวนการสร้างองค์ความรู้ใหม่ของผู้เรียน เน้นการประเมินตามสภาพจริงในระหว่างการจัดการเรียนรู้ เพื่อปรับปรุงพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน

สมมติฐานในการวิจัย

คุณลักษณะ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการเป็นพลเมืองดีของชาติ ดำรงไว้ซึ่งความเป็นชาติไทย ศรัทธา ยึดมั่นในศาสนา และเคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ เป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่มีความสำคัญ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ประกอบไปด้วย 1.รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2.ซื่อสัตย์สุจริต 3. มีวินัย 4.ใฝ่เรียนรู้ 5. อยู่อย่างพอเพียง 6. มุ่งมั่นในการทำงาน 7. รักความเป็นไทย 8. มีจิตสาธารณะ คุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ เป็นคุณลักษณะที่สังคมต้องการให้เกิดกับผู้เรียนสามารถพัฒนาได้จากการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โครงการและกิจกรรมอื่นๆ ที่สถานศึกษาจัดขึ้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะส่งเสริมคุณลักษณะ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน โดยออกแบบหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง “หากสยามยังอยู่ยัง ยืนยง” เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะดังกล่าว

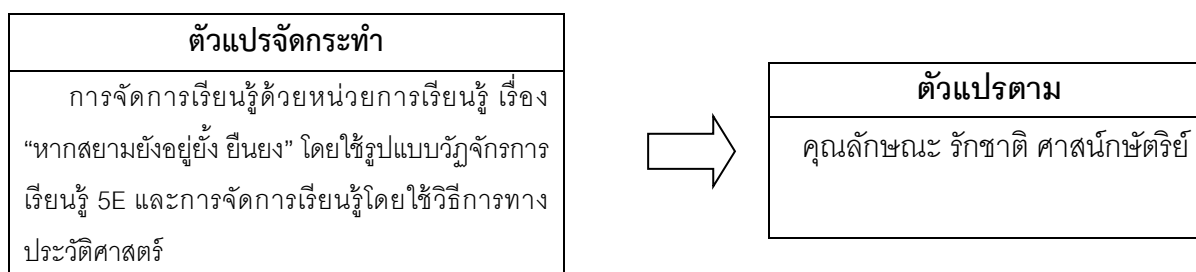
สำหรับกระบวนการจัดการเรียนรู้เป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยมีความสนใจการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5E มี 5 ขั้นตอน คือ (1) ขั้นสร้างความสนใจ (Engagement) (2) ขั้นสำรวจและค้นหา (Exploration) (3) ขั้นอธิบายและลงข้อสรุป (Explanation) (4) ขั้นขยายความรู้ (Elaboration) และ (5) ขั้นประเมินผล (Evaluation) (สุคนธ์

สินธุพานนท์, 2558:47) นอกจากนี้ผู้วิจัยยังสนใจที่จะนำวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่จะมาบูรณาการร่วมกับรูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5E เนื่องจากขั้นตอนกระบวนการมีความสอดคล้องกัน ซึ่งวิธีการทางประวัติศาสตร์ คือ การค้นคว้าหาความรู้ทางประวัติศาสตร์อย่างเป็นขั้นตอนตามลำดับ เพื่อให้นักเรียนได้องค์ความรู้ใหม่ทางประวัติศาสตร์ บนพื้นฐานของการกำหนดประเด็นปัญหา การตั้งสมมติฐาน การรวบรวม วิเคราะห์ สังเคราะห์ และตีความหลักฐานหรือข้อมูลเพื่อนำไปสู่ข้อสรุปหรือผลของการศึกษาค้นคว้า สอดคล้องกับ (สิริวรรณ ศรีพหล, 2554, น.132) กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ในโรงเรียนมีอยู่หลายประการที่สำคัญได้แก่ การพัฒนาความเป็นพลเมืองดี การเรียนรู้อดีตเพื่อเข้าใจสภาพและปัญหาในปัจจุบัน และการพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีเหตุผล การที่นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องราวความเป็นมาของมนุษยชาติในอดีต โดยเฉพาะในประเทศหรือท้องถิ่นของตนนั้น จะทำให้นักเรียนมีความรักความผูกพันต่อชาติของตนอย่างยิ่ง รวมถึงการมีความรับผิดชอบในประเทศของตนอีกด้วย ดังนั้นวัตถุประสงค์สำคัญของวิชาประวัติศาสตร์จึงเป็นไปเพื่อฝึกทักษะการคิด ปลูกฝังความเป็นพลเมืองดี เกิดความรักและความภูมิใจในชาติ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5E และการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานไว้ว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง “หากสยามยังอยู่ยัง ยืนยง” โดยใช้รูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5E และวิธีการทางประวัติศาสตร์ นักเรียนมีคุณลักษณะ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง “หากสยามยังอยู่ยัง ยืนยง” เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ดังภาพที่ 1

ภาพประกอบ 1กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ในรายวิชาประวัติศาสตร์ เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะ
รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และรวบรวมงานวิจัย
ที่เกี่ยวข้องในประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระการเรียนรู้สังคม
ศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

1.1 สาระประวัติศาสตร์ มาตรฐาน ส 4.3 ชั้น ม.4-6

2. หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมวัดมกุฎกษัตริย์

3. หน่วยการเรียนรู้

3.1 ความหมาย

3.2 การพัฒนาหน่วย

4. การสืบเสาะหาความรู้

5. การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5E

5.1 ขั้นตอน

5.2 ประโยชน์ ข้อจำกัด

6. วิธีการทางประวัติศาสตร์

6.1 ความหมาย

6.2 ขั้นตอน

6.3 ประโยชน์

7. คุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

7.1 ความหมายคุณลักษณะ

7.2 ความหมาย ชาติ

7.3 คุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้

8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

8.1 งานวิจัยในประเทศ

8.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ได้กำหนดคุณภาพผู้เรียนโดยกำหนดให้เมื่อนักเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แล้วจะต้องมีความรู้ความเข้าใจดังต่อไปนี้ (สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2551:5)

1. มีความรู้เกี่ยวกับความเป็นไปของโลกอย่างกว้างขวางและลึกซึ้ง
2. เป็นพลเมืองที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม ปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ มีค่านิยมอันพึงประสงค์ สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข รวมทั้งมีศักยภาพเพื่อการศึกษาต่อในขั้นสูงตามความประสงค์ได้
3. มีความรู้เรื่องภูมิปัญญาไทย ความภูมิใจในความเป็นไทย ประวัติศาสตร์ของชาติไทย ยึดมั่นในวิถีชีวิต และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
4. มีนิสัยที่ดีในการบริโภค เลือกและตัดสินใจบริโภคได้อย่างเหมาะสม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมไทยและสิ่งแวดล้อม มีความรักท้องถิ่นและประเทศชาติ มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามให้กับสังคม
5. มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของตนเอง ชี้นำตนเองได้ และสามารถแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ในสังคมได้ตลอดชีวิต

จากการกำหนดคุณภาพผู้เรียนข้างต้นจะเห็นว่ามีจุดมุ่งหมายสอดคล้องกับคุณลักษณะ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ในข้อที่ 2 , 3 และ 4 ซึ่งในการศึกษาค้นคว้าวิจัยได้เลือกศึกษาสาระการเรียนรู้ที่ 4 ประวัติศาสตร์ มาตรฐาน ส 4.3 ชั้น ม.4-6 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย เนื่องจากมีประเด็นเนื้อหาที่เหมาะสมกับการพัฒนาคุณลักษณะดังกล่าว

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย (สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ 2551, น.108)

ตาราง 3 ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลาง

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. วิเคราะห์ประเด็นสำคัญ ของ ประวัติศาสตร์ไทย	- ประเด็นสำคัญของประวัติศาสตร์ไทย เช่น แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นมาของชาติไทย อาญา
2. วิเคราะห์ความสำคัญของสถาบัน พระมหากษัตริย์ต่อชาติไทย	จักรโบราณในดินแดนไทย และอิทธิพลที่มีต่อ สังคมไทย ปัจจัยที่มีผลต่อการสถาปนาอาณาจักร
3. วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมการ สร้างสรรค์ ภูมิปัญญาไทย และ วัฒนธรรมไทย ซึ่งมีผลต่อสังคมไทยใน ยุคปัจจุบัน	ไทยในช่วงเวลาต่างๆ สาเหตุและผลของการปฏิรูป การปกครองบ้านเมือง การเลิกทาส เลิกไพร่ การ เสด็จประพาสยุโรปและหัวเมืองสมัยรัชกาลที่ 5 การเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475
4. วิเคราะห์ผลงานของบุคคลสำคัญทั้ง ชาวไทยและต่างประเทศที่มี ส่วน สร้างสรรค์ วัฒนธรรมไทย และ ประวัติศาสตร์ไทย	บทบาทสตรีไทย - บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์ในการพัฒนา ชาติไทยในด้านต่างๆ เช่น การป้องกันและรักษาเอกราชของชาติ การสร้างสรรค์วัฒนธรรมไทย

ที่มา: สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2551:108) ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศึกษาศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2. หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมวัดมกุฏกษัตริย์

2.1 หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมวัดมกุฏกษัตริย์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

การจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมวัดมกุฏกษัตริย์ เป็นไปตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ต้องการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้สอดคล้องกับสภาพความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสังคม และความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ เป็นการสร้างกลยุทธ์ใหม่ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ให้สามารถตอบสนองความต้องการของบุคคล สังคมไทย ผู้เรียนมีศักยภาพในการแข่งขันและร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ในสังคมโลก ปลุกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกในความเป็นไทย มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมและยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

โรงเรียนมัธยมวัดมกุฏกษัตริย์ได้รับการคัดเลือกเป็นโรงเรียนต้นแบบการใช้หลักสูตร จึงได้ดำเนินการจัดทำและใช้หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมวัดมกุฏกษัตริย์ พุทธศักราช 2555 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และมัธยมศึกษาปีที่ 4

วิสัยทัศน์

พัฒนาคุณภาพการศึกษา เทคโนโลยีก้าวหน้า วิถีพุทธล้ำค่า ชุมชนร่วมพัฒนา ผู้เรียนมีความรู้คู่คุณธรรม

พันธกิจ

1. พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา
2. จัดการศึกษาตามแนววิถีพุทธและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
3. ใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี ในการบริหารและจัดการเรียนการสอน
4. บริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมตามหลักการกระจายอำนาจ
5. ส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา

เป้าประสงค์

1. ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามมาตรฐานการศึกษา(มาตรฐานของโรงเรียน)
2. ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และค่านิยมที่ดีงาม
3. ครูและบุคลากรได้รับการพัฒนาให้เป็นผู้มืออาชีพ
4. โรงเรียนเป็นโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ ครูและนักเรียนใช้หลักธรรม และปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

5. โรงเรียนนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ
6. โรงเรียนบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาล
7. โรงเรียนเป็นที่ยอมรับ พึ่งพอใจ ศรัทธาของผู้ปกครองและชุมชน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

โรงเรียนมัธยมวัดมกุฏกษัตริย์มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

โครงสร้างรายวิชากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ม.4 - ม.6 รายวิชาพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6

ตาราง 4 โครงสร้างรายวิชากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ภาคเรียนที่ 1			ภาคเรียนที่ 2		
รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต	รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
ส 31101	สังคมพื้นฐาน	1.0 หน่วยกิต	ส 31104	สังคมพื้นฐาน	1.0 หน่วยกิต
ส 31102	พระพุทธศาสนา	0.5 หน่วยกิต	ส 31105	พระพุทธศาสนา	0.5 หน่วยกิต
ส 31103	ประวัติศาสตร์ไทย	0.5 หน่วยกิต	ส 31106	ประวัติศาสตร์ไทย	0.5 หน่วยกิต
ส 32101	สังคมพื้นฐาน	0.5 หน่วยกิต	ส 32104	สังคมพื้นฐาน	0.5 หน่วยกิต
ส 32102	พระพุทธศาสนา	0.5 หน่วยกิต	ส 32105	พระพุทธศาสนา	0.5 หน่วยกิต
ส 32103	ประวัติศาสตร์สากล	0.5 หน่วยกิต	ส 32106	ประวัติศาสตร์สากล	0.5 หน่วยกิต
ส 33101	พระพุทธศาสนา	0.5 หน่วยกิต	ส 33102	พระพุทธศาสนา	0.5 หน่วยกิต

ตาราง 5 รายวิชาเพิ่มเติม

ภาคเรียนที่ 1			ภาคเรียนที่ 2		
รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต	รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
ส 30201	โลกศึกษา	0.5 หน่วยกิต	ส 30202	อาเซียนศึกษา	0.5 หน่วยกิต
ส 30221	กฎหมายที่ควรรู้	0.5 หน่วยกิต	ส 30222	เหตุการณ์ปัจจุบัน	0.5 หน่วยกิต

จากโครงสร้างรายวิชากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้วิจัยได้เลือกรายวิชาพื้นฐาน ส 31103 ประวัติศาสตร์ไทย โดยมีคำอธิบายรายวิชาดังนี้

คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน

รหัสวิชา ส 31103

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ภาคเรียนที่ 1

เวลา 20 ชั่วโมง

วิชาประวัติศาสตร์ไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

จำนวน 0.5 หน่วยกิต

ตัวชี้วัด

ส 4.1 ม.4-6/1 , ม.4-6/2

ส 4.3 ม.4-6/1 , ม.4-6/2 , ม.4-6/3 , ม.4-6/4

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาและวิเคราะห์ช่วงเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ของไทยที่ปรากฏหลักฐานทางประวัติศาสตร์ไทย การสร้างองค์ความรู้ใหม่ทางประวัติศาสตร์ โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ ประเด็นสำคัญของประวัติศาสตร์ไทยที่เกี่ยวกับแนวคิดในความเป็นมาของชนชาติไทย เรื่องราวของอาณาจักรโบราณในดินแดนไทย ความสำคัญ ของสถาบันกษัตริย์ต่อชาติไทย

โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้เป็นกลุ่ม กระบวนการทางประวัติศาสตร์ กระบวนการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ และการอภิปรายเพื่อให้เกิดความรู้ ความคิด ความเข้าใจในความเป็นมาของชาติไทย เห็นคุณค่าของวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่มีต่อการศึกษา เรื่องราวทางประวัติศาสตร์ ตระหนักในความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ในการสร้างชาติไทยและภาคภูมิใจในความเป็นเอกราชของชาติไทย

3. หน่วยการเรียนรู้

ความหมายของหน่วยการเรียนรู้

อ้าง บัวศรี (2531:253-254) กล่าวว่า หน่วยการเรียนรู้ คือ การวางแผนและออกแบบไว้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเป้าหมาย นอกจากนี้ หน่วยการเรียนรู้ หมายถึงหน่วยการเรียน การสอนจะต้องประกอบด้วยเนื้อหาวิชาจำนวนหนึ่งที่ถูกคัดเลือกมากภายใต้หัวข้อหนึ่งและมี จุดประสงค์ร่วมกันอย่างหนึ่งจะต้องใช้กิจกรรมและประสบการณ์หลายอย่างในการที่จะให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้ สิ่งสำคัญที่หน่วยการเรียนการสอนจะต้องมีนอกเหนือจากที่กล่าวมา คือ ผู้เรียนจะต้อง ปัญหาร่วมกันเนื้อหาและวิธีการจัดต้องมีความหมายต่อผู้เรียน และร่วมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2551, น.7) กล่าวว่า หน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐาน (Standard-based Unit) คือ หน่วยการเรียนรู้ที่มีมาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด เป็นเป้าหมายของหน่วยและองค์ประกอบภายในหน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด สาระสำคัญ สาระการเรียนรู้ ชิ้นงานหรือภาระงานที่กำหนดให้ผู้เรียนปฏิบัติ กิจกรรมการเรียนการสอนและเกณฑ์การประเมินครบทุกองค์ประกอบของหน่วยการเรียนรู้ จะต้องเชื่อมโยงมาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัดเป็นเป้าหมายของหน่วย

นันทพล มียิ่ง (2559, น.9) หน่วยการเรียนรู้ หมายถึง สาระการเรียนรู้ย่อยของรายวิชา อาจเป็นชุดหรือเป็นกลุ่ม หรือหาของบทเรียนที่สามารถเรียนจบในบทเรียนนั้น โดยสามารถนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และประสบการณ์การหลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยหน่วยการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นครั้งนี้ประกอบด้วยองค์ประกอบเช่นเดียวกับหลักสูตร

เฉลิม มลิลลา นิติเขตต์ปรีชา (2559, น.201) ได้ให้ความหมายของหน่วยการเรียนรู้ไว้ว่า การสอนแบบหน่วย หมายถึง การสอนที่นำเอากลุ่มวิชา กลุ่มเนื้อหาวิชา หรือกลุ่มหัวข้อย่อย (subtopic) ของเนื้อหาวิชา ซึ่งทั้งหมดมีความสัมพันธ์หรือเกี่ยวข้องกันอย่างมากมารวมกัน และวางแผนจัดเป็นรูปหน่วยการเรียนการสอน (instructional unit) ขึ้น โดยปกติองค์ประกอบของหน่วยจะประกอบด้วยเนื้อหาและประสบการณ์ (content and experience) กิจกรรม (activities) และโสตทัศนูปกรณ์ (audio-visual aids) ประกอบการเรียนการสอนที่มีลักษณะสำคัญ คือ เน้นให้ผู้เรียนเรียนโดยการกระทำ (learning by doing) และรู้จักการทำงานแบบเป็นคณะ (team works) เพื่อค้นหาประสบการณ์การเรียนรู้หรือแนวทางแก้ปัญหาโดยมีผู้สอนคอยให้คำแนะนำ

กิตติศักดิ์ ลักษณะ (2560, น.177) กล่าวว่า หน่วยการเรียนรู้ คือ เอกสารหลักสูตรที่จัดทำขึ้นโดยผู้สอนเพื่อเป็นแผน หรือแนวทางในการจัดการเรียนรู้และการวัดประเมินผลในช่วงเวลาที่ยาวนานกว่า 1 ชั่วโมง โดยนำความรู้และมโนทัศน์หลักมาเรียบเรียงเพื่อกำหนดเป็นหัวข้อ (topics) หรือ ประเด็น (themes) ที่เป็นศูนย์กลางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และวัดประเมินผล

จากความหมายที่นักวิชาการได้นิยามไว้นั้น สามารถสรุปได้ว่า หน่วยการเรียนรู้ คือ การออกแบบแนวทางการจัดการเรียนการสอน โดยมีการคัดเลือกเนื้อหาภายใต้หัวข้อที่กำหนดตามมาตรฐานการศึกษา มีการจัดกิจกรรม สื่อ ตามแนวทางที่มีวางแผนไว้

การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ และหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ มีลักษณะที่เหมือนกัน คือ เป็นการออกแบบแนวทางการจัดการเรียนการสอน โดยมีการคัดเลือกหัวข้อ มีการกำหนดเนื้อหาสาระ และเป้าหมายของหน่วย

พิมพันธ์ เตชะคุปต์ (2558b, น.1-4) ได้กล่าวว่า การบูรณาการ คือ การทำหน่วยย่อยที่สัมพันธ์กันมาผสมผสานกลมกลืนเป็นหนึ่งเดียวให้ครบสมบูรณ์ ภายใต้หัวเรื่อง (theme) มุ่งเน้นพัฒนานักเรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะ/กระบวนการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ผลของการบูรณาการภายใต้หัวเรื่องจะได้เป็นหน่วยย่อยการเรียนรู้ (unit of learning) และด้วยการบูรณาการอย่างผสมผสาน จึงเรียกว่า หน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ (integrated unit)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553, น.13-14) ได้เสนอแนวทางในการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการไว้ ได้แก่ วิธีที่ 1 กำหนดประเด็น/หัวเรื่องแล้วจึงวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นของกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่นำมาบูรณาการ และวิธีที่ 2 วิเคราะห์และเลือกมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ แล้วจึงกำหนดประเด็น/หัวเรื่อง

การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ สรุปสาระสำคัญการออกแบบ ดังนี้

วิธีที่ 1 กำหนดประเด็น/หัวเรื่องแล้วจึงวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นของกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่นำมาบูรณาการ มีขั้นตอน ดังนี้

1.1 กำหนดประเด็น/หัวเรื่อง (theme) ให้น่าสนใจ เหมาะสมกับวัยของนักเรียน สอดคล้องกับเหตุการณ์ปัจจุบัน และสอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียน โดยกำหนดประเด็น/หัวเรื่องที่ชัดเจน เป็นชื่อหน่วยการเรียนรู้

1.2 กำหนดเนื้อหา/สาระการเรียนรู้ที่ครอบคลุมสอดคล้องกับประเด็น/หัวเรื่อง (theme) และเหมาะสมกับระดับชั้นของนักเรียน ที่จะทำให้นักเรียนเกิดองค์ความรู้จากการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้นั้นๆ

1.3 พิจารณามาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ในหลักสูตรฯ ที่สอดคล้องกับเนื้อหาหรือสาระการเรียนรู้ที่กำหนดในข้อ 2 (บูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ และ/ระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้)

1.4 พัฒนาหน่วยการเรียนรู้ โดยระบุมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด สาระการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญของนักเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ชิ้นงาน/ภาระงาน การวัดและประเมินผล รวมทั้งสร้างเครื่องมือ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1.5 ประเมินหน่วยการเรียนรู้โดยใช้เพื่อนครู ฝ่ายวิชาการ ผู้บริหาร หรือผู้เชี่ยวชาญ และปรับปรุง

1.6 นำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียน

วิธีที่ 2 วิเคราะห์และกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ในระดับชั้นนั้นๆ ที่สัมพันธ์กัน มีขั้นตอนดังนี้

2.1 จัดกลุ่มมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ในระดับชั้นที่สอนที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันเป็นหน่วยการเรียนรู้

2.2 ตั้งชื่อหน่วยการเรียนรู้ให้น่าสนใจ เหมาะสมกับวัยของนักเรียน สอดคล้องกับเหตุการณ์ปัจจุบัน และสอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียน

2.3 พัฒนาหน่วยการเรียนรู้ โดยระบุมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด สาระการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญของนักเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ชิ้นงาน/ภาระงาน การวัดและประเมินผล รวมทั้งสร้างเครื่องมือ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

2.4 ประเมินหน่วยการเรียนรู้โดยเพื่อนครู ฝ่ายวิชาการ ผู้บริหาร หรือผู้เชี่ยวชาญ และปรับปรุง

2.5 นำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียน

จากแนวทางการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ที่นักวิชาการได้กำหนดไว้นั้น สามารถสรุปขั้นตอนการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ ได้ดังนี้ 1) จะต้องกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด 2) เลือกเนื้อหาให้เหมาะสมกับวัยและความสนใจของผู้เรียน 3) กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด 4) ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ และ 5) นำไปจัดการเรียนการสอน

4. การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้

คารินและซันด์ (Carin and Sund, 1980, อ้างถึงในพิมพ์นธ์ เดชะคุปต์ 2544 : 58-59) แบ่งประเภทการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ไว้ 3 ประเภท โดยใช้บทบาทของครูและนักเรียนเป็นเกณฑ์ ดังนี้คือ

1. วิธีให้นักเรียนทำงานหรือปฏิบัติการทดลอง/ปฏิบัติการกิจกรรม (Student Exercise) หรือ (Guided Discovery) เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ครูเป็นผู้กำหนดปัญหา วางแผนการทดลองเก็บรวบรวมข้อมูล เตรียมอุปกรณ์ เครื่องมือไว้เรียบร้อยแล้ว นักเรียนมีหน้าที่ปฏิบัติการทดลองทำกิจกรรมตามแนวทางที่กำหนดไว้ ซึ่งเรียกว่าเป็นวิธีสืบสอบที่มีคำแนะนำปฏิบัติการหรือกิจกรรมสำเร็จรูป (Student Laboratory) ลำดับขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ของวิธีนี้ คือ

1.1 ชี้นำเข้าสู่บทเรียน ครูเป็นผู้อภิปรายโดยตั้งปัญหาเป็นอันดับแรก

1.2 ขั้นอธิบายก่อนทำกิจกรรมการทดลอง เป็นการตั้งสมมติฐานครูอธิบาย หรือให้คำแนะนำเกี่ยวกับอุปกรณ์ที่ใช้ในการทดลองว่ามีวิธีการอย่างไร จึงไม่เกิดอันตรายและมีข้อควรระวังในการทดลองแต่ละครั้งอย่างไรบ้าง

1.3 ขั้นทำการรวบรวมเก็บข้อมูล นักเรียนเป็นผู้ลงมือกระทำการทดลองเอง ทำกิจกรรมพร้อมทั้งบันทึกผลการทดลอง

1.4 ขั้นอธิบายผลหลังการทดลอง เป็นขั้นของการนำเสนอข้อมูลและสรุปผลการทดลอง ในตอนนี้ครูต้องนำการอธิบายโดยใช้คำถาม เพื่อนำนักเรียนไปสู่ข้อสรุป เพื่อให้ได้แนวคิดหรือหลักเกณฑ์ที่สำคัญของบทเรียน

2. วิธีสืบสอบที่ครูเป็นผู้วางแผน (Teacher Planned Investigation) หรือ (Less Guided Discovery) เป็นวิธีสืบสวนที่ครูเป็นผู้กำหนดปัญหาแต่ให้นักเรียนหาวิธีการแก้ปัญหาด้วยตนเอง โดยเริ่มตั้งแต่การตั้งสมมติฐาน วางแผนการทดลอง ทำการทดลองจนถึงสรุปผลการทดลอง โดยมีครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก ซึ่งอาจเรียกวิธีการนี้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบไม่กำหนดแนวทาง (Unstructured Laboratory) ลำดับขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้วิธีนี้คือ

2.1 สร้างสถานการณ์หรือปัญหา ซึ่งอาจทำโดยการใช้คำถามใช้สถานการณ์จริงโดยการสาธิตเพื่อเสนอปัญหา โดยใช้ภาพปริศนา หรือภาพยนตร์เพื่อเสนอปัญหา

2.2 นักเรียนวางแผนแก้ปัญหา โดยครูเป็นผู้แนะนำแนวทาง ระบุแหล่งความรู้

2.3 นักเรียนดำเนินการแก้ปัญหาตามแผนที่วางไว้

2.4 รวบรวมวิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผลการแก้ปัญหาด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้ดูแลร่วมการอธิบายเพื่อให้ได้ความรู้ที่ถูกต้องสมบูรณ์

3. วิธีสืบสอบที่นักเรียนเป็นผู้วางแผนเอง (Student Planned Investigation) เป็นวิธีการที่นักเรียนเป็นผู้กำหนดปัญหาเอง วางแผนการทดลองเอง เก็บข้อมูลดำเนินการทดลอง ตลอดจนสรุปผลด้วยตัวนักเรียนเอง วิธีนี้นักเรียนมีอิสระเต็มที่ในการศึกษาความสนใจ ครูเป็นผู้เพียงผู้กระตุ้นเท่านั้น ซึ่งอาจเรียกว่า วิธีสืบเสาะแบบอิสระ (Free Discovery) วิธีนี้ครูอาจใช้คำถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนกำหนดปัญหาด้วยตัวเอง ดังที่ คาริน และ ชันด์ ได้ยกตัวอย่างปัญหาที่ครูถามนักเรียน เช่น

3.1 ถ้านักเรียนเป็นครูและกำลังสนใจเลือกหาข้อมูลที่จะศึกษาในภาคเรียนนี้ นักเรียนคิดว่าจะศึกษาเรื่องอะไร

3.2 ปัญหาสำคัญของชุมชนที่นักเรียนสนใจศึกษามีอะไรบ้าง

3.3 เมื่อนักเรียนประสบปัญหาในชุมชนของเรา เช่น ปัญหามลพิษ นักเรียนต้องการอภิปรายเกี่ยวกับอะไร ลองเล่าให้เพื่อนฟัง

3.4 นักเรียนได้เรียนเรื่อง ของเกลือ แสง ความร้อน รั้งสี พฤติกรรมของสัตว์แล้วมี ปัญหาใดเกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้ที่นักเรียนสนใจศึกษา ศึกษาเป็นรายบุคคล หรือรายกลุ่มก็ได้

ลำลี ทองธิว (2545, น.143-145) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ โดยสามารถแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

ระดับที่หนึ่ง วิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ในระดับที่หนึ่ง พบว่า ใช้มากในโรงเรียนประถมศึกษาทั่วไปในชนบท เป็นการเรียนการสอนที่ครูเป็นผู้ตั้งปัญหาและกำหนดแนวทางการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นขั้นตอน และอย่างมีระบบระเบียบให้กับนักเรียน ปัญหาหรือโจทย์ส่วนใหญ่มาจากสาระความรู้ที่ระบุในหลักสูตรส่วนกลาง สิ่งที่นักเรียนต้องทดลองทำคือ ลงมือทำกิจกรรมต่างๆซึ่งในส่วนนี้ครูใช้วิธีการต่างๆภายใต้สิ่งที่ครูเรียกว่า "วิธีสอนหรือแนวการจัดการเรียนการสอน" มีตั้งแต่การใช้วิธีการอธิบาย สาธิตวิธีการให้ดู จัดให้นักเรียนได้อภิปรายกันในเรื่องที่ครูกำหนดและชี้แนะให้อย่างเป็นขั้นตอน เพื่อควบคุมให้นักเรียนเดินไปสู่จุดหมายปลายทาง ซึ่งในที่นี้คือข้อค้นพบที่ครูได้กำหนดไว้เรียบร้อยแล้วเช่นกัน โดยมากมีคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียวและถ้านักเรียนยังไม่สามารถไปถึงจุดหมายนั้น ครูให้นักเรียนทบทวนกระบวนการที่นักเรียนใช้ เพื่อหาข้อบกพร่อง พยายามปรับปรุงแก้ไขดำเนินงานตามขั้นตอนเพื่อให้สามารถค้นพบสิ่งที่ครูกำหนดไว้ให้ในที่สุด

ระดับที่สอง วิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ในระดับนี้นับได้ว่า เป็นวิธีที่ครูใช้เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเข้าถึงวิธีการแสวงหาความรู้ที่ใกล้เคียงกับวิธีการวิทยาศาสตร์ในขั้นนี้ครูได้เป็นผู้ตั้งปัญหาหรือกำหนดแนวทางการดำเนินการแสวงหาคำตอบอย่างเข้มงวดเหมือนขั้นที่หนึ่งคอยให้คำแนะนำอยู่ใกล้ๆและที่สำคัญคือ ครูให้แนวคำตอบที่มีความเป็นไปได้ไว้หลายๆแนว นักเรียนเป็นผู้ลงมือตั้งคำถามและเลือกกิจกรรมที่ทำเอง ทั้งยังสามารถปรับเปลี่ยนกิจกรรมหรือแนวดำเนินการได้หลังจากที่ลงมือทำไปแล้ว และพบว่ายังไม่ใช้ทางออกที่ต้องการหรือได้ข้อมูลใหม่ที่ทำให้ต้องทบทวนขั้นตอนการดำเนินงานของตน

ระดับที่สาม วิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้แบบที่สองทุกประการ เพียงแต่วิธีนี้ นักเรียนเป็นผู้กำหนดปัญหา เลือกวิธีและออกแบบขั้นตอนการแสวงหาคำตอบ ตลอดจนเลือกเครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูลด้วยตนเอง เป็นผู้วิเคราะห์ประเมินตัดสินข้อค้นพบจากหลักฐานข้อมูลต่างๆ เอง บทบาทของครูในขั้นนี้คือเป็นที่ปรึกษา แนะนำแหล่งข้อมูลสำหรับการค้นคว้า และแหล่งทรัพยากรที่สนับสนุนการดำเนินงานให้นักเรียน ให้คำปรึกษาเรื่องการสร้างเครื่องมือ

เรื่องการบริหารเวลาให้กับนักเรียนจัดสภาพบริบทในห้องเรียนให้เอื้อต่อการทำงานอย่างอิสระของนักเรียน ตลอดจนจัดโอกาสให้นักเรียนได้นำเสนอผลการค้นคว้าแลกเปลี่ยนข้อค้นพบและเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

ทิตินา แชมณี (2551, น.141) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการสืบสอบ (Inquiry-Based Instruction) หมายถึง การดำเนินการเรียนการสอน โดยผู้สอนกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดคำถาม เกิดความคิด และลงมือเสาะแสวงหาความรู้ เพื่อนำมาประมวลหาคำตอบหรือข้อสรุปด้วยตนเอง โดยที่ผู้สอนช่วยอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ด้านต่างๆ ให้แก่ผู้เรียน เช่น ในด้านการสืบค้นหาแหล่งความรู้ การศึกษาข้อมูล การวิเคราะห์ การสรุปข้อมูล การอภิปรายโต้แย้งทางวิชาการ และการทำงานร่วมกับผู้อื่น เป็นต้น

เฉลิม มลิลาน นิติเชตต์ปรีชา (2559, น.204) กล่าวว่า Inquiry method คือ เทคนิคการสอนที่ยึดวิธีการและแนวทางของกระบวนการสืบสวน (the inquiry process) มีหลักการสำคัญอยู่ที่การฝึกผู้เรียนให้รู้จักและมีทักษะในการใช้ความคิดอย่างมีระบบหรือมีวิจารณญาณ (critical thinking) ทำการสืบสวนสอบสวนหลักฐานและข้อเท็จจริงหรือปัญหาใดๆ ที่ได้กำหนดขึ้น ในที่นี้หมายถึงการคิดค้นเสาะแสวงหาความจริง โดยใช้ความคิดอย่างรอบคอบ เฉลียวฉลาดสามารถประกอบกับการใช้เหตุผล ทำการวิเคราะห์วิจัย และประเมินค่า เพื่อให้ได้ข้อสรุปโดยการสังเคราะห์ข้อเท็จจริง (คือธรรมชาติของเหตุผล และความสัมพันธ์ระหว่างเหตุกับผล) เข้ากับแนวความคิดของผู้เรียน เกิดเป็นมโนทัศน์ (concepts) และหลักการ สิ่งที่เกิดขึ้นโดยการค้นพบ (discovery) นี้ จะเป็นประสบการณ์เรียนรู้ของผู้เรียนซึ่งสามารถจะนำไปใช้ในการแก้ปัญหาหรือใช้แนวทางประกอบการสืบสวนสอบสวนสิ่งหรือหลักการที่ยุ่งยากและสลับซับซ้อนยิ่งขึ้นไปด้วย

สรุปได้ว่าประเภทของการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ มีความคล้ายคลึงกัน คือ ประเภทที่ 1) ครูเป็นผู้กำหนดปัญหา วางแผน ให้นักเรียนปฏิบัติหรือทดลอง ประเภทที่ 2) ครูเป็นผู้กำหนดปัญหาแต่ให้นักเรียนหาวิธีการแก้ปัญหาด้วยตนเองจนถึงขั้นสรุปผลการทดลองโดยมีครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก ประเภทที่ 3) นักเรียนเป็นผู้กำหนดปัญหาเอง วางแผนการทดลองเอง เก็บข้อมูลดำเนินการทดลอง ตลอดจนสรุปผลด้วยตัวนักเรียนเอง

อย่างไรก็ตาม ทุกประเภทของการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้นั้น เริ่มต้นด้วยการตั้งปัญหา หาวิธีการแก้ปัญหา หาคำตอบโดยใช้วิธีการต่างๆที่เหมาะสม เพื่อให้ได้คำตอบที่เป็นจริงและนำเสนอข้อมูลที่ได้นับพบตามความจริง การจัดกิจกรรมต้องผ่านลงมือปฏิบัติได้จริงด้วยตนเองจึงเกิดเป็นความรู้ใหม่ขึ้นมา

5. การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5E

5.1 ขั้นตอนรูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5E

วิธีสอนรูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ (Inquiry Cycle : 5Es) เป็นรูปแบบการสอนที่เน้นการศึกษากลุ่ม BSCS (Biological Science Curriculum Society)(1970:137-147) ได้นำเสนอเพื่อให้ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้ใหม่ โดยเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนรู้เข้ากับประสบการณ์หรือความรู้เดิมให้เป็นองค์ความรู้หรือแนวคิดของผู้เรียนเอง ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จึงสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการแก้ปัญหาโดยเน้นการปฏิบัติจริง มีการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกัน เสริมสร้างความรู้ด้วยตนเองผ่านกระบวนการขั้นตอนอย่างเป็นวัฏจักร 5 ขั้นตอน ได้แก่

- 1) การตั้งคำถาม และตั้งสมมติฐาน
- 2) การประเมิน วิเคราะห์ข้อมูล
- 3) การอนุมาน หรือตีความ
- 4) การนำความรู้ไปใช้กับสถานการณ์ใหม่
- 5) การประเมินผล

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2554, น.93) กล่าวว่า วัฏจักรการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ หรือ 5Es ซึ่งประกอบด้วย ขั้นสร้างความสนใจ (Engage) ขั้นสำรวจและค้นหา (Explore) ขั้นอธิบาย (Explanation) ขั้นขยายความรู้ (Elaborate หรือ Extend) และขั้นประเมินผล (Evaluation) ตามรูปแบบที่นำเสนอโดยโรเจอร์ ไบบี (Roger Bybee) นักพัฒนาหลักสูตรจากหน่วยงานซึ่งเกี่ยวข้องกับการศึกษา และจัดทำหลักสูตรชีววิทยา (Biological Sciences Curriculum study) ของประเทศสหรัฐอเมริกา

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5 Es Cycle Model)

การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ขึ้นอยู่กับรากฐานของทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ซึ่งประกอบด้วย 5 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นสร้างความสนใจ หรือ “Engage”

ขั้นนี้เป็นขั้นของการนำเข้าสู่บทเรียน ซึ่งทำให้ผู้เรียนเกิดอาการอยากเรียนและสนใจกิจกรรม ควรจะอยู่บนพื้นฐานของประสบการณ์ที่ได้เรียนมาแล้วในอดีต และนำมาเชื่อมกับประสบการณ์เรียนรู้ในปัจจุบัน บทบาทของครูจะทำหน้าที่ในการตั้งคำถาม ถามนักเรียน กำหนดปัญหา ชี้ให้เห็นประเด็นที่เป็นข้อโต้แย้งกัน นักเรียนควรจะมีคามอยากรู้อยากเห็นในปัญหา กระบวนการ และทักษะต่าง ๆ

ขั้นที่ 2 ขั้นสำรวจและค้นหา หรือ “Explore”

ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ในการสำรวจ นักเรียนสำรวจและค้นหาในเนื้อหา และสร้างแนวความคิดที่ได้มาจากการประสบการณ์ของนักเรียนเอง และกำหนดปรากฏการณ์ที่ได้จากการสำรวจ โดยการสร้างคำพูดเป็นของตนเอง ผู้เรียนมีเวลาและโอกาส ในการที่จะพูดคุยกับนักเรียนคนอื่น ๆ จากนั้นนักเรียนก็สร้างองค์ความรู้ และทำความเข้าใจด้วยตนเอง และในขณะเดียวกันก็ทำความเข้าใจ ในเรื่องของคนอื่นด้วย

ขั้นที่ 3 ขั้นอธิบาย หรือ “Explain”

ขั้นนี้เป็นขั้นที่ได้มาจากการสำรวจ ค้นคว้า ซึ่งผู้เรียนได้ดำเนินการมาแล้ว นักเรียนควรจะ สามารถ กำหนดแนวความคิดรวบยอดตามความเข้าใจของนักเรียนเอง โดยผ่านประสบการณ์และความรู้เดิมของผู้เรียนที่มีอยู่ และสามารถประมวลเป็นความรู้เพื่อถ่ายทอดและสื่อสารไปยังผู้อื่นได้

ขั้นที่ 4 ขั้นขยายความรู้ หรือ “Elaborate หรือ Extend”

ขั้นนี้ นักเรียนมีโอกาสในการประยุกต์ใช้แนวความคิดรวบยอดนำไปสู่การค้นหาลักษณะการใหม่ ๆ ที่ละเอียดและระดับลึกลงไป นักเรียนสามารถค้นคว้ารายละเอียดในสิ่งที่ต้องการศึกษา และสำรวจตรวจสอบ ได้มากขึ้น ตลอดจนมีการใช้ทักษะต่าง ๆ และมีการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันกับผู้อื่น ขั้นนี้ผู้เรียนควรจะได้รับความรู้ ความเข้าใจและแนวความคิดรวบยอดที่ลึกลงไป

ขั้นที่ 5 ขั้นประเมินผล หรือ “Evaluate”

ขั้นนี้เป็นขั้นที่สำคัญเนื่องจากนักเรียนจะได้รับผลสะท้อนย้อนกลับ (feedback) จากประสบการณ์ และความเข้าใจของนักเรียน นักเรียนจะยังคงมีการพัฒนาแนวความคิดรวบยอดและความเข้าใจอย่างต่อเนื่อง นักเรียนจะประเมินความเข้าใจของนักเรียนจากแนวความคิดที่เป็นกุญแจสำคัญ และการพัฒนาของทักษะพื้นฐานที่จำเป็น

วัชรวิภา เล่าเรียนดี (2555, น.105) ได้อธิบายขั้นตอนของกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะ 5Es ดังนี้

1. ขั้นสร้างความสนใจให้ผู้เรียน (Engage) โดยการตั้งคำถามให้คิด จุดประกายความคิดด้วยภาพ ด้วยข่าว หรือเหตุการณ์สำคัญ
2. ขั้นให้สำรวจและค้นหา (Explore) ให้ผู้เรียนร่วมกันค้นหาปัญหา ประเด็นสำคัญ
3. ขั้นอธิบาย (Explain) ส่งเสริมให้ผู้เรียนอธิบายแนวคิด ความคิด การอ้างอิงเหตุผลต่าง ๆ

4. ขั้นขยายความรู้ (Elaborate) จัดโอกาสให้นำไปใช้ในสถานการณ์อื่นๆ
5. ขั้นประเมินผล (Evaluate) ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมประเมินผลการเรียนของตนเองและเพื่อน

พิมพ์นธ์ เตชะคุปต์ (2558a, น.58) ได้อธิบายวงจรการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5E Learning Cycle Model) ดังนี้

1. ขั้นสร้างความสนใจ (Engagement)
 - การระบุปัญหา
 - การตั้งสมมติฐาน
2. ขั้นสำรวจและค้นหา (Exploration)
 - การออกแบบหรือวางแผน
 - การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ขั้นสร้างคำอธิบาย (Explanation)
 - การสื่อความหมายและสร้างคำอธิบาย
4. ขั้นขยายความรู้ (Elaboration)
 - การนำความรู้ไปใช้รวมทั้งเผยแพร่
5. ขั้นประเมิน (Evaluation)
 - การประเมินทุกขั้นตอนข้างต้น

จากที่นักวิชาการได้อธิบายขั้นตอนของรูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5E สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5E มีขั้นตอนดังนี้ 1) ขั้นสร้างความสนใจให้ผู้เรียน (Engage) โดยการตั้งคำถามให้คิด 2) ขั้นให้สำรวจและค้นหา (Explore) ให้ผู้เรียนร่วมกันค้นหาปัญหา ประเด็นสำคัญ 3) ขั้นอธิบาย (Explain) ให้ผู้เรียนอธิบายแนวคิด ความคิด การอ้างอิงเหตุผลต่างๆ สื่อสารไปยังผู้อื่น 4) ขั้นขยายความรู้ (Elaborate) สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ในสถานการณ์อื่นๆ 5) ขั้นประเมินผล (Evaluate) ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมประเมินผลการเรียนของตนเอง และเพื่อนร่วมชั้นเรียน

5.2 ประโยชน์และข้อจำกัดของการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5E

สุคนธ์ สินธพานนท์ (2558, น.47) ได้กล่าวถึงประโยชน์ และข้อจำกัดในการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5E ไว้ดังนี้

ประโยชน์

1. ผู้เรียนได้ประสบการณ์ตรงจากการเรียนรู้ มีโอกาสได้ศึกษา สำรวจ ค้นหา รวบรวมข้อมูล บันทึก ทดสอบความคิด ทดลองปฏิบัติด้วยตนเอง และสร้างองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเอง
2. ผู้เรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น รู้จักอภิปรายแสดงความคิดเห็นระหว่างกัน รับฟังความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล
3. ผู้เรียนรู้จักคิดแก้ปัญหา คิดตัดสินใจ คิดอย่างมีวิจารณญาณ สร้างสรรค์ความรู้ และทักษะ
4. ผู้เรียนรู้จักประเมินการทำงานด้วยตนเอง และนำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้น

ข้อจำกัด

1. ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนนั้น ผู้สอนจะต้องรู้จักปรับเปลี่ยนบทบาทของคนไปตามขั้นตอนของกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละขั้น ซึ่งผู้สอนจะต้องมีการเตรียมการสอนเป็นอย่างดี
2. ผู้สอนจะต้องมีวิธีการกระตุ้นความสนใจหรือสร้างความสนใจของผู้เรียนด้วยวิธีการที่เหมาะสม จึงจะสามารถทำให้ผู้เรียนสนใจใฝ่รู้ในเรื่องที่เรียน
3. ในกรณีที่ผู้เรียนยังสับสนไม่เข้าใจเรื่องที่ศึกษา หรือการพัฒนาความเข้าใจรวบยอด ผู้สอนจะต้องใช้เทคนิควิธีการที่เหมาะสมให้ผู้เรียนเกิดความกระจ่างชัด

6. วิธีการทางประวัติศาสตร์

6.1 ความหมายของวิธีการทางประวัติศาสตร์

วันเพ็ญ วรรณโณม (2542, น.172) กล่าวว่า วิธีการทางประวัติศาสตร์ หมายถึง ขั้นตอนหรือกระบวนการในการแสวงหาข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ที่นักประวัติศาสตร์หรือผู้ฝึกฝนทางประวัติศาสตร์ใช้เพื่อศึกษาค้นคว้าและเรียบเรียงเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์จากหลักฐานข้อมูลที่เป็นลายลักษณ์อักษร และไม่เป็นลายลักษณ์อักษร เช่น หลักฐานทางโบราณคดี ได้แก่ โบราณวัตถุ โบราณสถาน เพื่อให้มีการพิสูจน์ข้อมูลให้ชัดเจนถูกต้อง

วินัย พงศ์ศรีเพียร (2543, น.21) ได้ให้ความหมายของวิธีการทางประวัติศาสตร์ไว้ว่า วิธีการทางประวัติศาสตร์ หมายถึง วิธีวิจัยเอกสารและหลักฐานประกอบอื่นๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งองค์ความรู้ใหม่ทางประวัติศาสตร์ บนพื้นฐานของการวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมมาอย่างเป็นระบบ การตั้งสมมติฐานเชิงวิทยาศาสตร์

ราชบัณฑิตยสถาน (2551, น.203) ให้ความหมายวิธีการทางประวัติศาสตร์ ว่า วิธีการทางประวัติศาสตร์ หมายถึง การดำเนินการโดยใช้กระบวนการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ โดยเน้นที่กระบวนการสืบสอบ สืบค้นหาข้อมูล และหลักฐานทางประวัติศาสตร์ บันทึกและเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วแปลความ ตีความข้อมูล วิเคราะห์ สังเคราะห์ และวิพากษ์วิจารณ์

ปิยนาด บุนนาค (2553, น.15) กล่าวว่า วิธีการทางประวัติศาสตร์หมายถึง กระบวนการในการศึกษาสืบสวนค้นคว้าหาข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์

สิริวรรณ ศรีพหล (2554, น.140) กล่าวว่า วิธีการทางประวัติศาสตร์ เป็นกระบวนการแสวงหาข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ที่เกิดจากการศึกษาเอกสารและหลักฐานต่างๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งองค์ความรู้ใหม่ทางประวัติศาสตร์

จากความหมายที่นักวิชาการทางประวัติศาสตร์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ให้ความหมายวิธีการประวัติศาสตร์ไว้นั้น สรุปได้ว่าวิธีการทางประวัติศาสตร์ เป็นกระบวนการในการจัดการเรียนการสอนเพื่อแสวงหาข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ที่เกิดจากการศึกษาหลักฐานต่างๆ ที่เป็นลายลักษณ์อักษร และไม่เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้ได้มาซึ่งองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์

5.2 ขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์

สิริวรรณ ศรีพหล (2554, น.142-144) ได้อธิบายขั้นตอนของวิธีสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ ดังมีรายละเอียดขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขั้นกำหนดปัญหาและการตั้งสมมติฐาน

การกำหนดปัญหาเป็นขั้นตอนแรกของวิธีสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ แต่ก่อนที่ผู้เรียนจะกำหนดปัญหาได้นั้น ครูผู้สอนต้องให้นักเรียนฝึกการสังเกต หรือตั้งข้อสงสัยเกี่ยวกับเรื่องราวของเหตุการณ์ในอดีต หรือการกระทำของบุคคลในประวัติศาสตร์ เพื่อให้เกิดข้อคิดว่า มีจุดใดหรือประเด็นที่สามารถนำมากำหนดเป็นปัญหาเพื่อการศึกษาและค้นหาคำตอบได้ การกำหนดปัญหานี้ ผู้สอนอาจช่วยให้ข้อแนะนำหรือร่วมกับผู้เรียนกำหนดปัญหาที่จะศึกษาเมื่อกำหนดปัญหาได้แล้ว ผู้สอนจะแนะนำให้ผู้เรียนตั้งสมมติฐานเพื่อการค้นคว้าหาข้อสรุปต่อไป

การตั้งสมมติฐาน เมื่อผู้เรียนกำหนดปัญหาได้แล้ว ผู้เรียนจะร่วมกันกำหนดขอบเขตของปัญหา และกำหนดแนวทางการศึกษาปัญหา ในที่นี้จะกำหนดเป็นสมมติฐาน ซึ่งเป็นการเดาคำตอบ หรือกำหนดแนวทางที่คาดว่าจะเป็นไปได้ ทั้งนี้ ผู้สอนควรให้ผู้เรียนอาศัยพื้นฐานจากแนวคิดและทฤษฎีต่างๆ มาตั้งสมมติฐาน สมมติฐานที่ชัดเจนจะช่วยให้ผู้เรียนมีแนวทางในการศึกษาให้ตรงประเด็น

2. ขั้นรวบรวมหลักฐาน

ในขั้นนี้ผู้สอนจะต้องให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีค้นคว้า และบอกแหล่งที่ผู้เรียนจะสามารถแสวงหาและรวบรวมหลักฐานได้ เช่น

- แนะนำประเภทของหลักฐาน ได้แก่ หลักฐานขั้นต้น หลักฐานชั้นรอง หรือหลักฐานชั้นที่สาม

- แนะนำวิธีการค้นคว้าข้อมูลหรือหลักฐานในห้องสมุด

- แนะนำบรรณานุกรมเกี่ยวกับเอกสารทางวิชาการ ได้แก่ หนังสือ บทความ

- แนะนำการค้นหาข้อมูลจากเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษา

หลักฐานหรือข้อมูลบางอย่าง ครูผู้สอนอาจเตรียมมาให้ผู้เรียน เพื่อประกอบการเรียนและค้นคว้า โดยรวบรวมไว้ในห้องสมุดหรือมุมหนังสือภายในห้องเรียน เพื่อความสะดวกในการค้นคว้าของนักเรียน

เมื่อผู้เรียนได้สำรวจหลักฐานและเอกสารแล้ว ต่อไป คือ การรวบรวมและคัดเลือกหลักฐาน

ผู้เรียนจะทำการรวบรวมและคัดเลือกข้อมูลและหลักฐานว่า หลักฐานหรือข้อมูลใดที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะศึกษา และคัดแยกข้อมูลหรือหลักฐานดังกล่าว ว่า หลักฐานใด เป็นหลักฐานขั้นต้น ชั้นรอง หรือชั้นที่สาม และลำดับความสำคัญของหลักฐานหรือข้อมูลเหล่านั้น

3. ขั้นการวิเคราะห์และประเมินคุณค่าข้อมูลและหลักฐาน

เมื่อรวบรวมหลักฐานได้มากพอสมควรแล้ว ผู้เรียนจะต้องนำข้อมูลและหลักฐานนั้นๆ มาวิเคราะห์และประเมินคุณค่า

ในขั้นนี้ผู้สอนต้องให้คำแนะนำเกี่ยวกับการวิเคราะห์และการประเมินคุณค่าข้อมูลและหลักฐาน โดยใช้ “ วิพากษ์วิธีทางประวัติศาสตร์ ” ซึ่งประกอบด้วยการวิพากษ์ภายนอก และการวิพากษ์ภายใน

การวิพากษ์ภายนอก มีจุดมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบข้อมูล หรือตัวหลักฐานว่ามีความถูกต้องหรือข้อบกพร่องของหลักฐานที่จะนำมาใช้หรือไม่ ทั้งนี้อาจพิจารณาในเรื่องต่างๆ เช่น

ก. อายุของหลักฐาน

ข. สภาพแวดล้อมที่หลักฐานนั้นถูกสร้างหรือเขียนขึ้น

ค. ผู้สร้างหรือผู้เขียนหลักฐาน

ง. จุดประสงค์ของการสร้างหลักฐานนั้น

จ. สภาพเดิมหรือรูปเดิมของหลักฐานนั้น

ส่วนการวิพากษ์ภายใน คือ การศึกษาความน่าเชื่อถือของเอกสาร หรือหลักฐานว่ามีความน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใด เช่น พิจารณาแยกแยะ สิ่งที่เป็นข้อเท็จจริงกับความเห็นออกจากกัน เป็นต้น

4. ขั้นตีความหลักฐานและสังเคราะห์ข้อมูลและหลักฐาน

เมื่อหลักฐานหรือข้อมูลได้มีการวิเคราะห์และประเมินคุณค่าแล้ว ผู้สอนจะให้ผู้เรียนตีความหลักฐานหรือข้อมูลเหล่านั้น การสังเคราะห์ข้อมูล เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนต้องพยายามเรียบเรียงความคิดของตนเองโดยอาศัยข้อมูลที่ผ่านมาการวิเคราะห์ ในขั้นตอนนี้หากพบข้อค้นพบใหม่ๆ ผู้เรียนสามารถย้อนกลับไปศึกษาหลักฐานหรือข้อมูลเพิ่มเติมได้ เพื่อนำมาใช้ในการสังเคราะห์ เมื่อสังเคราะห์แล้ว ผู้เรียนจะเรียบเรียงเนื้อหาใหม่ในลักษณะการอธิบายโดยมีความคิดเห็นของผู้ศึกษาประกอบ และแสดงความสัมพันธ์ระหว่างข้อเท็จจริงและแนวคิดเข้าด้วยกัน ในขั้นตอนนี้ นับว่าผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง

5. ขั้นนำเสนอผลการศึกษา

ขั้นนำเสนอผลการศึกษา นับเป็นขั้นตอนสำคัญของวิธีสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ เป็นขั้นตอนการนำเสนอข้อมูลผ่านการค้นคว้าและสังเคราะห์มาแล้ว มาเรียบเรียงเป็นความรู้และแนวคิดสำคัญ การนำเสนอเนื้อหาในขั้นนี้ ผู้เรียนสามารถเสนอเนื้อหาได้หลายรูปแบบ เช่น การจัดทำเป็นรายงาน การเขียนเป็นบทความ การบรรยาย การอภิปราย สัมมนา หรือเสนอในสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น เว็บไซต์ต่างๆ ทั้งนี้ผู้เรียนต้องเสนอผลการศึกษาที่น่าสนใจ และมีความสมบูรณ์น่าเชื่อถือ

เฉลิม มลิลลา นิติเชตต์ปริชา (2559, น.12-13) ได้อธิบายขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์ โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดทัศนคติ (attitude) ที่ดีและถูกต้อง ในการศึกษาประวัติศาสตร์ จะต้องเกิดความอยากรู้และอยากเข้าใจ แล้วจึงกำหนดปัญหาหรือตั้งเป็นสมมติฐาน (hypothesis)

2. ใฝ่หาความรู้ด้วยการสนใจและการตั้งใจฟังคำอธิบายของครูอาจารย์แล้วพยายามเสาะแสวงหาข้อมูลเพิ่มเติมด้วยการอ่านหรือศึกษาจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ (historical source) ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ระดับต่อไป คือ ขั้นการสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้ และความคิดกับผู้รู้ในวงการประวัติศาสตร์เป็นอีกทางในขั้นตอนเก็บรวบรวมข้อมูล (data collection)

3. การพิจารณาวิวินิจฉัย และการวิเคราะห์ความแท้จริงของหลักฐานทำได้โดยวิธีการวิเคราะห์ (criticism) ซึ่งประกอบด้วยการวิเคราะห์ภายใน (internal criticism) และการวิเคราะห์ภายนอก (external criticism) และทำความเข้าใจข้อเท็จจริง (fact) ตามลำดับขั้น โดยเริ่มจากการ

ทำความเข้าใจอย่างกว้างๆ แล้วจึงทำความเข้าใจอย่างลึกซึ้งแจ่มแจ้ง เพื่อค้นพบประเด็นหรือแก่นแท้ของข้อเท็จจริง หลังจากนั้นจึงจัดระเบียบจำแนกของข้อมูลให้ตรงตามประเภทของเรื่องและความรู้ เพื่อให้เกิดความพร้อมที่จะดำเนินการต่อไป

4. ขั้นของการสร้างความคิดรวบยอดหรือมโนทัศน์ (concept) ขั้นตอนนี้เป็นการเรียนรู้และทำความเข้าใจประวัติศาสตร์ เริ่มจากการฝึกหัดใช้ความคิดและคิดให้เป็น นั่นคือการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยมีพื้นฐานมาจากการสังเกต การวิเคราะห์ การเปรียบเทียบ การตีความ และการสังเคราะห์ เพื่อให้พบความจริงเกี่ยวกับสิ่งใด หรือเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ว่า เกิดสิ่งใดหรืออะไร ทำไมถึงเกิดหรือมีสาเหตุจากอะไร และผลสะท้อนของสิ่งหรือเหตุการณ์นั้นเป็นอย่างไร

5. ขั้นของการนำเสนอ (presentation) ประสบการณ์ (experience) เป็นการนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการเรียนรู้ซึ่งอาจทำได้โดยการแสดงความคิดเห็น เพื่อรับคำติชมจากบุคคลอื่น สิ่งนี้จะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการประเมินให้ได้ข้อบกพร่อง เพื่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้นรอบรู้ขึ้น เฉลียวฉลาดขึ้น ซึ่งเท่ากับเป็นการพัฒนาปัญญาอย่างหนึ่ง

จิตติวุฒิ นันทิภาคย์หิรัญ และคมจรัส แก้ววิชัยเจริญกิจ (2561, น.50) ได้อธิบายขั้นตอนวิธีการทางประวัติศาสตร์ไว้ดังนี้

1. กำหนดคำถาม ตั้งประเด็นที่ต้องการศึกษา กำหนดขอบเขตในการศึกษา
2. รวบรวมหลักฐาน สืบค้นและเก็บรวบรวมหลักฐานจากแหล่งต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นหลักฐานขั้นต้น หรือหลักฐานชั้นรองต่างๆ
3. ประเมินหลักฐาน ประเมินข้อเท็จจริงของหลักฐานนั้นๆ เกี่ยวกับความถูกต้องและความน่าเชื่อถือ
4. ตีความหลักฐาน นำหลักฐานที่ได้รวบรวมและประเมินเรียบร้อยแล้วมาศึกษาเชื่อมโยงและตีความหาคำตอบ
5. สังเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่ได้จากการตีความ มาวิเคราะห์แล้วเรียบเรียงจัดหมวดหมู่ให้เป็นระบบ

จากที่นักวิชาการได้อธิบายขั้นตอนวิธีการทางประวัติศาสตร์ สรุปมี 5 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) ขั้นกำหนดปัญหา หรือ ประเด็นปัญหาที่ต้องการศึกษา
- 2) ขั้นรวบรวมหลักฐาน ผู้ศึกษาต้องพยายามค้นหาและรวบรวมหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ตนต้องการศึกษา

3) **ขั้นตรวจสอบและประเมินหลักฐาน** การตรวจสอบและประเมินหลักฐานแบ่ง คือ การพิจารณาลักษณะภายนอกของหลักฐานว่าเป็นของจริงหรือของปลอม การพิจารณาข้อมูลและเนื้อหาในหลักฐานตัดสินว่าเชื่อถือได้หรือไม่

4) **ขั้นตีความหลักฐาน** คือ การทำความเข้าใจว่า หลักฐานนั้นมีความหมายว่าอย่างไร หรือบอกข้อเท็จจริงอะไรแก่เรา

5) **ขั้นเรียบเรียงและนำเสนอ** หมายถึง การนำเอาข้อเท็จจริงต่างๆ ที่ค้นพบ หรือตีความได้มาร้อยเรียงเข้าด้วยกันให้เป็นเรื่องราว การนำเสนอ คือ การเผยแพร่ความจริงที่ค้นคว้าตีความไปสู่ผู้อื่นด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การบรรยาย อภิปราย เขียนรายงาน เขียนบทความ เขียนหนังสือ เป็นต้น

ประโยชน์ของวิธีการทางประวัติศาสตร์

สิริวรรณ ศรีพหล (2554, น.141) ได้อธิบายประโยชน์ของวิธีการทางประวัติศาสตร์ไว้ดังนี้

1. ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้มีเหตุผล รู้จักคิดอย่างมีเหตุผล โดยการตั้งปัญหาและตั้งสมมติฐาน แล้วคิดหาคำตอบตามสมมติฐานนั้น ทำให้นักเรียนเกิดคำถามและคำตอบขึ้นในใจ

2. ช่วยฝึกทักษะการแสวงหาความรู้อย่างเป็นระบบ วิธีสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ มีขั้นตอนการสอนที่อาศัยพื้นฐานวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็นวิธีการศึกษาและค้นคว้าหาความรู้อย่างเป็นระบบระเบียบ และมีขั้นตอนที่น่าเชื่อถือได้

3. ช่วยพัฒนาทักษะการคิดให้กับผู้เรียน โดยเฉพาะการคิดวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การประเมิน และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

4. รู้จักการวางแผนและการทำงานอย่างเป็นระบบ วิธีสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์นั้น มีขั้นตอนการเตรียมการสอนที่เน้นให้นักเรียนต้องฝึกฝนการวางแผน เช่น การวางแผนในการแสวงหาข้อมูล การวางแผนในการรวบรวมข้อมูล วางแผนวิธีวิเคราะห์ หรือประเมินข้อมูลว่าจะใช้วิธีใด ตลอดจนการวางแผนในการนำเสนอผลการศึกษา เป็นต้น

5. เป็นการให้ประสบการณ์ตรงแก่ผู้เรียน วิธีสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ เป็นวิธีการสอนที่ผู้เรียนจะต้องลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ภายใต้การแนะนำของครูผู้สอน ดังนั้น การปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองทุกขั้นตอน เริ่มจากการกำหนดปัญหา จนกระทั่งการนำเสนอผลการศึกษา จึงทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงจากการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง

6. ทำให้ผู้เรียนเกิดทัศนคติที่ดีต่อวิชาประวัติศาสตร์ ว่าวิชาประวัติศาสตร์เป็นวิชาที่มีการศึกษาที่น่าเชื่อถือ มีระบบระเบียบในการศึกษา และผลจากการศึกษาก็น่าเชื่อถือ มิใช่เลือนลอยหรือเน้นแต่ความจำอย่างเดียว

7. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

7.1 ความหมายคุณลักษณะอันพึงประสงค์

อนุวัติ คุณแก้ว (2559, น.111) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาจากคำสองคำ คือ คุณลักษณะ (Characteristics) และความพึงประสงค์ (Desire) โดยที่คุณลักษณะ หมายถึง ลักษณะเฉพาะ หรือคุณสมบัติประจำตัว ส่วนความพึงประสงค์ หมายถึง ความปรารถนา ความต้องการ ดังนั้น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ (Desirable characteristics) หมายถึง ลักษณะเฉพาะที่ต้องการให้เกิด หรือ ให้มีในตัวผู้เรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553, น.5) กล่าวว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์หมายถึง ลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน อันเป็นคุณลักษณะที่สังคมต้องการในด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสำนึก สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ทั้งในฐานะพลเมืองไทยและพลโลก

จากความหมายในข้างต้น สรุปได้ว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ คือ ลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน อันเป็นคุณลักษณะที่สังคมต้องการ

7.2 ความหมายของชาติ, ความรักชาติ

ราชบัณฑิตยสถาน (2546, น.359) ให้นิยามคำว่า “ชาติ” หมายถึง ประชาชนที่เป็นพลเมืองของประเทศ กลุ่มชนที่มีความรู้สึกในเรื่องเชื้อชาติ ศาสนา ภาษา ประวัติศาสตร์ความเป็นมา ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมอย่างเดียวกัน หรืออยู่ในปกครองรัฐบาลเดียวกัน

ราชบัณฑิตยสถาน (2524, น.257) ได้ให้ความหมายของคำว่า ความรักชาติ (patriotism) หมายถึง ความรักบ้านเกิดเมืองนอน ความภักดีต่อประเทศชาติ และยึดมั่นในขนบธรรมเนียมประเพณีของชาติ ตลอดจนการป้องกันบูรณภาพของชาติ ต้นกำเนิดของคำศัพท์ที่แสดงว่าความรักชาติมีมูลฐานมาจากการปลูกฝังลักษณะนิสัยให้มีความรักชาติตั้งแต่วัยเด็ก หรือวัยเยาว์ และมาจากความรู้สึกผูกพันที่มีต่อประเทศชาติ และสิ่งแวดล้อมที่อยู่ใกล้ชิด

นฤมิตร สอดสุข (2543, น.100) ให้ความหมายของ “ชาติ” ไว้ว่า ชาติถือเป็นการรวมเอกลักษณ์พื้นฐานในหมู่กลุ่มคนหนึ่งอย่างลึกซึ้ง ซึ่งประกอบไปด้วยปัจจัยหลายประการ อาทิ การมีวงศาตถาญาติหรือมีประวัติศาสตร์ร่วมกัน มีวัฒนธรรม ศาสนาและภาษาร่วมกัน มีถิ่นที่อยู่ร่วมกัน หรือมีแบบแผนทางเศรษฐกิจร่วมกัน

วรฤทัย มุมทอง (2558, น.4) กล่าวว่า ความรักชาติ หมายถึง การแสดงออกถึงความปรารถนาดี ห่วงแหน ปกป้องรักษาประเทศชาติ สำนึกตระหนักในคุณของแผ่นดินอันเป็นที่เกิดอาศัยอยู่ และคำนึงถึงผลกระทบที่จะมีต่อประเทศชาติมากกว่าผลประโยชน์ของตน โดยพิจารณาจากองค์ประกอบ แบ่งเป็น 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ความรักชาติแบบหลงใหล(blind patriotism)

ความรักชาติเชิงสัญลักษณ์ (symbolic patriotism) และความรักชาติเชิงสร้างสรรค์ (constructive patriotism)

กรมยุทธศึกษาทหารบก (2523, น.18-21) ได้อธิบายการปฏิบัติตนเพื่อความรักชาติ โดยระบุว่าพลเมืองที่ดีที่มีความรักชาติ จะต้องปฏิบัติตน ดังต่อไปนี้

1. จะต้องมีความรักใคร่กลมเกลียวกันเป็นอย่างดี ในระหว่างชนชาติไทยด้วยกัน มีความปรารถนาดีต่อกันฉันท์พี่น้อง

2. จงเว้นเสียซึ่งการเบียดเบียน ประทุษร้าย หรือทำลายประโยชน์ของกันและกัน

3. จะต้องช่วยเหลือเกื้อกูลกันให้มีความสุขความเจริญ พ้นจากความทุกข์และความเสื่อมทั้งปวง

4. จะต้องช่วยกันบำรุงรักษาสมบัติของชาติ เช่น ภาษาขนบธรรมเนียม ประเพณี ทรัพยากร เป็นต้น ให้มีความเจริญรุ่งเรืองสืบไป

5. จะต้องชวนขวายกระทำ และอุดหนุนส่งเสริมกิจการต่างๆ ที่จะทำให้คนในชาติมีความเจริญรุ่งเรือง และไม่กระทำการใดๆ อันเป็นการบ่อนทำลายคนในชาติเดียวกัน โดยเด็ดขาด

6. จงพยายามฝึกฝนอบรมตนให้เป็นคนดี มีศีลธรรม และมีความรู้ ความสามารถในการทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อเป็นกำลังอันมั่นคงของชาติสืบไป

7. จะต้องยอมสละประโยชน์ส่วนตนตลอดชีวิต เพื่อบำรุงรักษาและป้องกันประเทศชาติให้มีความเข้มแข็งและมั่นคง และดำรงไว้ซึ่งความเป็นเอกภาพ

8. ผู้รักชาติจะต้องรักเครื่องอุปถัมภ์บำรุงชาติ ซึ่งได้แก่ ประเทศ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และรัฐธรรมนูญด้วย

จากนิยามของคำว่า “ชาติ” และ “ความรักชาติ” ที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ชาติ หมายถึง กลุ่มคน หรือประชาชนที่อยู่ในอาณาเขตเดียวกัน มีประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ศาสนา ภาษาร่วมกัน และความรักชาติ หมายถึง ความรัก ห่วงเห่น ความต้องการที่จะปกป้องประเทศชาติของตน

7.3 คุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553, น.5-6) ได้กำหนดนิยาม ตัวชี้วัด พฤติกรรมบ่งชี้ และเกณฑ์การให้คะแนนของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนี้

นิยาม

รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการเป็นพลเมืองดีของชาติ อารงไว้ซึ่งความเป็นชาติไทย ศรัทธา ยึดมั่นในศาสนา และเคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

ผู้ที่รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ คือ ผู้ที่มีลักษณะซึ่งแสดงออกถึงการเป็นพลเมืองดีของชาติ มีความสามัคคีปรองดอง ภูมิใจ เชิดชูความเป็นชาติไทย ปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ และแสดงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

ตัวชี้วัด

- 1.1 เป็นพลเมืองดีของชาติ
- 1.2 อารงไว้ซึ่งความเป็นชาติไทย
- 1.3 ศรัทธา ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักศาสนา
- 1.4 เคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้

ตาราง 6 ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้ ที่กำหนดโดยสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้
1.1 เป็นพลเมืองดีของชาติ	1.1.1 ยืนตรงเคารพธงชาติ ร้องเพลงชาติ และอธิบายความหมายของเพลงชาติได้ถูกต้อง 1.1.2 ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่พลเมืองดีของชาติ 1.1.3 มีความสามัคคี ปรองดอง
1.2 อารงไว้ซึ่งความเป็นชาติไทย	1.2.1 เข้าร่วม ส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ปรองดอง ที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม 1.2.2 หวงแหน ปกป้อง ยกย่องความเป็นชาติไทย
1.3 ศรัทธา ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักของศาสนา	1.3.1 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ 1.3.2 ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนาที่ตนนับถือ 1.3.3 เป็นแบบอย่างที่ดีของศาสนิกชน
1.4 เคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์	1.4.1 เข้าร่วมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ 1.4.2 แสดงความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระมหากษัตริย์ 1.4.3 แสดงออกซึ่งความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ซึ่งครูผู้สอน/ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา/ครูวิชาการ ฯลฯ ควรจะศึกษาให้เข้าใจอย่างชัดเจน ก่อนที่จะนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยอนุญาตให้เลือกและปรับใช้ได้ ตามความเหมาะสมของบริบทของแต่ละสถานศึกษา

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้กำหนดแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คุณลักษณะที่ 1 รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ โดยปรับ และกำหนดพฤติกรรมบ่งชี้ที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และเนื้อหาของการวิจัย ดังนี้

ตาราง 7 ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้ของคุณลักษณะ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ที่ใช้ในงานวิจัย

ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้	พฤติกรรมที่คาดหวัง
1.1 เป็นพลเมืองดีของชาติ	1.1.1 เข้าร่วมกิจกรรมที่แสดงความเคารพต่อสถาบันชาติ และมีความภาคภูมิใจในสถาบันชาติ	1. นักเรียนมีความภาคภูมิใจที่ได้ยืนตรงเคารพธงชาติ ร้องเพลงชาติ และปฏิญาณตน หน้าเสาธงทุกเช้า 2. นักเรียนให้ความสำคัญ และเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับมีสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
	1.1.2 ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่พลเมืองดีของชาติ	3. นักเรียนปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของโรงเรียน ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ด้วยการปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายระเบียบของสถาบันองค์กร และกฎระเบียบของสังคม
	1.1.3 มีความสามัคคี ประองดอง	4. นักเรียนยินดีให้ความร่วมมือ และปฏิบัติหน้าที่ต่างๆในกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น ด้วยความสามัคคี

ตาราง 7 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้	พฤติกรรมที่คาดหวัง
1.2 ถ้าวางไว้ซึ่งความเป็น ชาติไทย	1.2.1 เข้าร่วม ส่งเสริม สนับสนุน กิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ปรองดอง ที่เป็นประโยชน์ต่อ โรงเรียน ชุมชน และสังคม	1. เมื่อนักเรียนมีโอกาสยินดีให้ความ ร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ต่างๆ ใน กิจกรรมจิตอาสาที่ทางโรงเรียน หรือ หน่วยงานอื่นๆ จัดขึ้น
	1.2.2 ห่วงแหน ปกป้อง ยกย่อง ความเป็นชาติไทย	2. นักเรียนมีความภาคภูมิใจ และร่วม อนุรักษ์ขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาของ ไทย 3. นักเรียนมีความภูมิใจในชาติของตน เมื่อมีโอกาสก็พร้อมจะนำเสนอความ เป็นไทยให้นานาอารยประเทศได้รู้จัก เมื่อมีโอกาส
1.3 ศรัทธา ยึดมั่น และ ปฏิบัติตนตามหลักของ ศาสนา	1.3.1 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ ตนนับถือ	1. เมื่อนักเรียนมีโอกาสจะเข้าร่วม กิจกรรม หรือศาสนพิธีในศาสนาของ ตน
	1.3.2 ปฏิบัติตนตามหลักของ ศาสนาที่ตนนับถือ	2. นักเรียนสามารถปฏิบัติตนตาม หลักธรรมคำสอนของศาสนาที่ตนนับ ถือ โดย สามารถ ประยุกต์ ใช้ ชีวิตประจำวันได้ 3. นักเรียนเห็นว่าศาสนายังคงมี ความสำคัญในฐานะที่เป็นเครื่องยึด เหนี่ยวจิตใจ และมีหลักคำสอนอันเป็น แนวทางในการดำเนินชีวิตอย่างถูกต้อง และมีความสุข 4. นักเรียนสามารถอยู่ร่วมกับศาสนิก ของศาสนาอื่นๆ ในสังคมพหุวัฒนธรรม ได้

ตาราง 7 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้	พฤติกรรมที่คาดหวัง
1.4 เคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์	1.4.1 เข้าร่วมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ 1.4.2 อธิบายพระราชกรณียกิจที่สำคัญของพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ 1 – 5 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ได้ 1.4.3 อธิบายบทบาท ความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ที่มีต่อสังคมไทย	1. นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสถาบันพระมหากษัตริย์ทุกครั้งที่มีโอกาส 2. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ และตระหนักในคุณค่าของพระราชกรณียกิจต่างๆของพระมหากษัตริย์ไทยทุกพระองค์ 3. นักเรียนมีความน้อมน้อมสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ และจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ 4. นักเรียนมีความจงรักภักดี พร้อมปกป้องเพื่อธำรงไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์

8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

8.1.1 งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้

นิพัทธ์ ทิพยกุลพันธ์ (2558, น.103) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้สาระประวัติศาสตร์แบบบูรณาการ เรื่อง “เสรีไทยแพร” สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพิริยาลัย จังหวัดแพร่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพิริยาลัย จังหวัดแพร่ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 ผลการประเมินหน่วยการเรียนรู้สาระประวัติศาสตร์แบบบูรณาการโดยผู้เชี่ยวชาญพบว่ามีคุณภาพตามเกณฑ์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และผ่านเกณฑ์ที่กำหนด (ร้อยละ 70) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และผ่านเกณฑ์ที่กำหนด (ร้อยละ 60) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทศนคติต่อการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สมรัก หอมทอง (2552, น.94) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านข้ามป้อมดงเย็น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยในครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านข้ามป้อม จังหวัดขอนแก่น ปีการศึกษา 2551 จำนวน 20 คน พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้เรียนรู้จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนพบว่า นักเรียนที่ผ่านความรอบรู้สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 80 มีนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 20 โดยมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 81 ซึ่งผ่านเกณฑ์ประเมินที่ตั้งไว้ นักเรียนร้อยละ 70 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนร้อยละ 75 นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ และรวบรวมองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ทำให้มีพฤติกรรมการให้ความร่วมมือในการทำงานกลุ่ม ความตั้งใจในการทำงาน การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และการตรงต่อเวลา จัดอยู่ในระดับดี

นันทพล มียี่ง (2559, น.134) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ “สนุกกับการคิดพิชิตทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์” สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย ซึ่งกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 1 ห้อง 32 คน ผลสำรวจความคิดเห็นและสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนรู้ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ จากคณะกรรมการบริหารหลักสูตรคณิตศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัยพบว่า ต้องการให้มีการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้หลักสูตรคณิตศาสตร์เพิ่มเติมอยู่ในระดับมาก ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนหลังการใช้หน่วยเรียนรู้สูงกว่าก่อนการใช้หน่วยการเรียนรู้ และทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนหลังใช้หน่วยการเรียนรู้สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

8.1.2 งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5E

จตุพร สมดี (2553, น.78) ได้ศึกษาเรื่องผลการเรียนการสอนโดยใช้วงจรการเรียนรู้ 5E ร่วมกับแนวคิดของเดรสเซลที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยและความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนารีนุกูล จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องละ 50 คน โดยใช้การเลือกแบบเจาะจง ผลการวิจัยพบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้วงจรการเรียนรู้ 5E ร่วมกับแนวคิดของเดรสเซลหลัง

ทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้วงจร 5E ร่วมกับแนวคิดของเดรสเซลสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 คะแนนความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้วงจรการเรียนรู้ 5E ร่วมกับแนวคิดของเดรสเซลหลังทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คะแนนความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้วงจรการเรียนรู้ 5E ร่วมกับแนวคิดของเดรสเซลสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วีรชา ศิวะเทกุล (2554, น.156) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ 5E ผ่านเทคโนโลยีการเรียนรู้เคลื่อนที่เพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านเหตุผลของนักเรียนประถมศึกษาตอนต้น ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมี 5 องค์ประกอบ คือ 1) ระบบจัดการเนื้อหาบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ 2) แหล่งข้อมูล 3) โปรแกรมสนับสนุนการเรียนรู้ 4) การสร้างและบันทึกข้อมูล และ 5) การติดต่อสื่อสาร โดยมี 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) กระตุ้นความสนใจด้วยสื่อมัลติมีเดีย 2) ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งข้อมูลผ่านอุปกรณ์เคลื่อนที่ 3) สรุปข้อมูลที่ได้และอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น 4) ทำกิจกรรมขยายความรู้และบันทึกหลักฐาน 5) ประเมินผล ผลการทดลองใช้รูปแบบการเรียนรู้ 5E ผ่านเทคโนโลยีการเรียนรู้เคลื่อนที่เพื่อสร้างความสามารถด้านเหตุผลของนักเรียนประถมศึกษาตอนต้นพบว่า คะแนนเฉลี่ยความมีเหตุผล สำหรับนักเรียนประถมศึกษาหลังเรียนของกลุ่มตัวอย่างสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

กนกวรรณ พิทยะภักดิ์ (2556, น.110) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและจิตวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ด้วยการสืบเสาะความรู้แบบ 5E ของเด็กปฐมวัยชาย – หญิง อายุระหว่าง 5 - 6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนบ้านลาดใหญ่สามัคคี ความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 หลังการจัดประสบการณ์ด้วยการสืบเสาะหาความรู้แบบ 5E อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อนำไป เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80 พบว่าสูงกว่าเกณฑ์คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัย ที่กำหนดไว้ โดยมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของผู้อื่นสูงกว่าปัญหาของตนเอง ที่ไม่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น 2. จิตวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัยหลังได้รับการจัดประสบการณ์ด้วยการสืบเสาะหาความรู้แบบ 5E ได้แก่ ด้านความสนใจ ใฝ่รู้ ด้านความรับผิดชอบและด้านความซื่อสัตย์ พบว่า มีคะแนน เฉลี่ยอยู่ในระดับดี เมื่อ

พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความซื่อสัตย์มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือด้านความรับผิดชอบและด้านความสนใจใฝ่รู้ ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้

ชยานันต์ จันดี (2556, น.75) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดหนองแขม (สหราษฎร์บูรณะ) ที่จัดการเรียนการสอนแบบวัฏจักร 5E ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดหนองแขม (สหราษฎร์บูรณะ) จำนวน 1 ห้องเรียน รวมทั้งหมด 33 คน ผลการวิจัยพบว่า ผลการเรียนรู้เรื่องชีวิตพืช ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่การจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5E มีคะแนนผลการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ .05 ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5E มีคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความคิดเห็นของนักเรียนประถมศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5E โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามลำดับ

จากการงานวิจัยในประเทศจะเห็นได้ว่าส่วนใหญ่นำการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5E ไปใช้ในการพัฒนาทักษะการคิด และกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ผู้วิจัยยังไม่พบการนำการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5E ไปใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะต่างๆ

8.1.3 งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์

ชัยรัตน์ โตศิลา (2555, น.129) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร จำนวน 2 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 80 คน พบว่า กระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นตอนิปรายเพื่อกำหนดประเด็นศึกษา 2) ขั้นวิเคราะห์หลักฐานหลัก 3) ขั้นเปรียบเทียบข้อมูล 4) ขั้นปฏิสัมพันธ์กับหลักฐานทางประวัติศาสตร์ 5) ขั้นนำเสนอข้อค้นพบ ผลจากการทดลองใช้กระบวนการเรียนการสอน พบว่า ทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์ของนักเรียนหลังเรียนจากกระบวนการสอนที่พัฒนาขึ้นสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์ของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่า

กลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์ของนักเรียน กลุ่มทดลองที่เรียนจากกระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น มีพัฒนาการไปทางที่ดีขึ้น นักเรียนสามารถกำหนดคำถามสำคัญ ตั้งสมมติฐาน วิเคราะห์ เปรียบเทียบ ตีความหลักฐาน และเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อนำเสนอในรูปแบบของเส้นเวลาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

8.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างประเทศ

8.2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้

โมริยามา และคนอื่นๆ (Moriyama ,J.; & et.al.2013:1-9) ได้พัฒนาแบบบูรณาการการเรียนรู้ผ่าน “แบบจำลอง” ในวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นของประเทศญี่ปุ่น การศึกษาพบว่า การออกแบบหน่วยการเรียนรู้กับกระบวนการแก้ปัญหา การใช้ความคิดเชิงระบบ และการประยุกต์ใช้ในโลกแห่งความเป็นจริง ส่งเสริมให้ผู้เรียนค้นหาและประเมินผลของการใช้แบบจำลองทางคณิตศาสตร์ในการแก้ไขปัญหาทางเทคโนโลยี และใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ในการเรียนรู้อีกด้วย

8.2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5E

โคลิน (Colin 2013:13) ได้ทำการวิจัย เรื่องการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5E และการจัดการเรียนรู้แบบบรรยายของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและตรวจสอบว่ารูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5E หรือการเรียนการสอนแบบบรรยายนั้นจะมีประสิทธิภาพในการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียน และกระตุ้นความสนใจ โดยแบ่งการทดลองออกเป็นสองกลุ่ม จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มที่เรียนด้วย รูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5E มีคะแนนที่สูงกว่ากลุ่มที่เรียนแบบบรรยายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เฟติเย (Fethiye 2014:143) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ในห้องปฏิบัติการ โดยใช้รูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5E เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่ออัตราการเกิดปฏิกิริยาตอบสนองและการพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของผู้เรียน การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ในห้องปฏิบัติการ ตามรูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5E โดยประยุกต์ใช้สื่อและเทคนิควิธีการที่แตกต่างกันในแต่ละชั้น ยกตัวอย่างเช่น การ์ตูน อนิเมชัน และ concept mapping มาเป็นปัจจัยที่มีผลต่ออัตราการเกิดปฏิกิริยาตอบสนองและการพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของผู้เรียน จากผลการวิจัย และการสังเกตของผู้วิจัย พบว่า ผู้เรียนมีแรงจูงใจและกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมระหว่างเรียนในห้องได้ดีขึ้น

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง “หากสยามยังอยู่ยัง ยืนยง” เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมัธยมวัดมกุฏกษัตริย์ เขตพระนคร จังหวัดกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 8 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 120 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/1 จำนวน 30 คน โรงเรียนมัธยมวัดมกุฏกษัตริย์ ซึ่งกำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 ด้วยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยแบบสุ่ม เพราะทุกห้องเรียนมีการจัดนักเรียนคละความสามารถ

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรจัดกระทำ (Independent Variable) ได้แก่

การจัดการเรียนรู้ด้วยหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง “หากสยามยังอยู่ยัง ยืนยง” โดยใช้รูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5E และการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์

ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่

คุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 โดยใช้เวลาในการวิจัย 12 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 คาบเรียน คาบเรียนละ 50 นาที จำนวน 12 คาบเรียน

แบบแผนการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi - experimental research design) ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามแบบแผนการทดลองแบบ Pre Experimental Research Designs แบบหนึ่งกลุ่มสอบก่อนสอบหลัง (The One-Group Pretest-Posttest Design) (ศิริชัย กาญจนวาสี 2547:160) ซึ่งมีรูปแบบการวิจัยดังนี้

ตาราง 8 แบบแผนการทดลองของวิจัย

กลุ่ม	สอบก่อน	การทดลอง	สอบหลัง
E	T_1	X	T_2

ความหมายของสัญลักษณ์

E แทน กลุ่มทดลอง

T_1 แทน การทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้

X แทน การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5E และวิธีการทางประวัติศาสตร์

T_2 แทน การทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง “หากสยามยังอยู่ยัง ยืนยง” ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5E และการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้รายหน่วย จำนวน 2 แผน ใช้เวลาสอน 12 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 คาบเรียน คาบเรียนละ 50 นาที รวม 12 คาบเรียน

2. แบบวัดคุณลักษณะ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ โดยเป็นข้อสอบอัตนัยจำนวน 3 ข้อ

3. แบบประเมินคุณลักษณะ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ โดยให้นักเรียนแบบประเมินตนเองตามตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้ มีลักษณะเป็นการประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 16 ข้อ

2. การสร้างเครื่องมือในการทำวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1. หน่วยการเรียนรู้

2.1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมวัดมกุฏกษัตริย์ กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตำราเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5E และการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์

2.1.2 ศึกษาองค์ประกอบและขั้นตอนดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5E และการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ในแต่ละขั้นตอน เพื่อทำความเข้าใจในกระบวนการให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

2.1.3 สร้างหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง “หากสยามยังอยู่ยัง ยืนยง” เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5E และการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ ซึ่งใช้แผนการจัดการเรียนรู้รายหน่วย จำนวน 2 หน่วย ประกอบไปด้วย หน่วยการเรียนรู้ย่อยที่ 1 ปกป้องบ้านเมือง จำนวน 8 คาบ และหน่วยการเรียนรู้ย่อยที่ 2 ทำนุบำรุงศาสนา นำพาเศรษฐกิจจำนวน 4 คาบ

2.1.4 นำหน่วยการเรียนรู้ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบและขอข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีความเหมาะสมและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

2.1.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนสังคมศึกษา เพื่อทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความเหมาะสมและความถูกต้องของกระบวนการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนความสอดคล้องระหว่างขั้นตอนต่างๆ ของแผนการจัดการเรียนรู้ซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยเกณฑ์การตัดสินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่มีความเหมาะสมสอดคล้องจะต้องตั้งแต่ 0.50 เป็นต้นไป และผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาพบว่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.8 -1.00 (รายละเอียดในภาคผนวก)ซึ่งมีคุณภาพตามเกณฑ์ นอกจากนี้ผู้เชี่ยวชาญยังได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมดังนี้

1) ปรับปรุงการเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้หน่วยที่ 1 และหน่วยที่ 2 เป็นพฤติกรรมที่สามารถใช้วัดและประเมินผลได้

2) ปรับปรุงการใช้ภาษาในขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้เหมาะสมกับระดับของผู้เรียน

3) ปรับแก้ประเด็นคำถามที่อยู่ในแผนการจัดการเรียนรู้ให้ง่ายขึ้น เพื่อให้เหมาะสมกับระดับของผู้เรียน

4) ต้องบอกที่มาของสื่อประเภทวีดีทัศน์ในท้ายแผนการจัดการเรียนรู้

2.1.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขตามผู้เชี่ยวชาญแล้ว นำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบและขอข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีความเหมาะสมและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

2.1.7 นำหน่วยการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5E และการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ไปทดลองใช้ (Tryout) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมัธยมวัดมกุฏกษัตริย์ เขตพระนคร จังหวัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 1 ที่เรียนรายวิชา ส31103 รายวิชาประวัติศาสตร์ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อปรับปรุงหน่วยการเรียนรู้ให้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

2.1.8 นำหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง “หากสยามยังอยู่ยัง ยืนยง” เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์” ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5E และการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยโดยทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง

2.2 การสร้างแบบวัดคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยการศึกษาเอกสาร และ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาแบบวัดคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

2. สร้างแบบวัดตามตามนิยามศัพท์ของคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ โดยเป็นข้อสอบอัตนัยก่อนนำไปใช้จริง จำนวน 8 ข้อ โดยประเมินทั้ง 4 ตัวชี้วัด ดังนี้

ตัวชี้วัดที่ 1 เป็นพลเมืองดีของชาติ

ตัวชี้วัดที่ 2 อารงไว้ซึ่งความเป็นชาติไทย

ตัวชี้วัดที่ 3 ศรัทธา ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักศาสนา

ตัวชี้วัดที่ 4 เคารพ เทิดทูน สถาบันพระมหากษัตริย์

นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะเพื่อทำการปรับปรุงแก้ไข

3. นำแบบวัดคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนสังคมศึกษา จำนวน 5 ท่านตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามและนิยามศัพท์ ครอบคลุมเนื้อหาภาษาที่ใช้ โดยการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์รายข้อ โดยคัดเลือกข้อสอบที่ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป แสดงว่าข้อสอบใช้ได้ ผลปรากฏว่าข้อสอบที่ใช้ได้ จำนวน 8 ข้อ เนื่องจากมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้ 0.80 -1.00

4. นำแบบวัดคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ที่ได้ไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมัธยมวัดมกุฏกษัตริย์ เขตพระนคร จังหวัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ที่เรียนรายวิชา ส31103 รายวิชาประวัติศาสตร์ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อปรับปรุงหน่วยการเรียนรู้ให้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

นำผลคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) แล้วคัดเลือกข้อสอบที่ใช้ได้ ซึ่งมีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.20-0.80 และมีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2543:217-218) ผลปรากฏว่ามีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.42-0.62 และค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.40 - 0.55 ผลปรากฏว่าข้อสอบที่ใช้ได้ จำนวน 8 ข้อ ผู้วิจัยได้คัดเลือกข้อสอบจำนวน 3 ข้อ ที่มีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.50-0.55 และค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.40 - 0.55 (รายละเอียดในภาคผนวก)

5. นำแบบวัดคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ที่ปรับปรุงข้อคำถาม และภาษาตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้ว คัดเลือกข้อที่ใช้ได้ จำนวน 3 ข้อ เพื่อใช้เป็นแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/1 โรงเรียนมัธยมวัดมกุฏกษัตริย์

2.3. การสร้างแบบประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยการศึกษารายเอกสาร และ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาแบบวัดคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

2. สร้างแบบประเมินคุณลักษณะตามกรอบแนวคิดเชิงปฏิบัติการของคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ โดยเป็นแบบประเมินตนเองตามตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้ จำนวน 16 ข้อ โดยประเมินทั้ง 4 ตัวชี้วัด ดังนี้

ตัวชี้วัดที่ 1 เป็นพลเมืองดีของชาติ

ตัวชี้วัดที่ 2 อารงไว้ซึ่งความเป็นชาติไทย

ตัวชี้วัดที่ 3 ศรัทธา ยึดมั่น และปฏิบัติตนตามหลักศาสนา

ตัวชี้วัดที่ 4 เคารพ เทิดทูน สถาบันพระมหากษัตริย์

โดยมีเกณฑ์ในการตอบตามระดับของพฤติกรรม ดังนี้

5	หมายถึง	นักเรียนปฏิบัติ มากที่สุด	(ประมาณ ร้อยละ 81-100)
4	หมายถึง	นักเรียนปฏิบัติ ค่อนข้างมาก	(ประมาณ ร้อยละ 61-80)
3	หมายถึง	นักเรียนปฏิบัติ ปานกลาง	(ประมาณ ร้อยละ 41-60)
2	หมายถึง	นักเรียนปฏิบัติ ค่อนข้างน้อย	(ประมาณ ร้อยละ 21-40)
1	หมายถึง	นักเรียนปฏิบัติ น้อยมาก	(ประมาณ ร้อยละ 0-20)

เกณฑ์การแปลความหมายข้อมูลเป็นค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง นักเรียนมีคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง นักเรียนมีคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง นักเรียนมีคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง นักเรียนมีคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง นักเรียนมีคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ น้อยที่สุด

นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะเพื่อทำการปรับปรุงแก้ไข

3. นำแบบประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านสังคมศึกษา จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) พิจารณาความถูกต้องและเหมาะสมของข้อคำถาม ครอบคลุมเนื้อหาภาษาที่ใช้ โดยการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์รายข้อ โดยคัดเลือกข้อสอบที่ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ .50 ขึ้นไป แสดงว่าข้อคำถามใช้ได้ ผลปรากฏว่าข้อคำถามที่ใช้ได้ จำนวน 16 ข้อ เนื่องจากมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.50 – 1.00 (รายละเอียดในภาคผนวก)

4. นำแบบประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมัธยมวัดมกุฏกษัตริย์ เขตพระนคร จังหวัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ที่เรียนรายวิชา ส31103 รายวิชาประวัติศาสตร์ ใน

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อปรับปรุงข้อคำถามให้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

5. หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบวัดทั้งฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) จอร์จ และมอลเลอร์ (George, D., & Mallery, P. 2002:231) เกณฑ์การประเมินความเที่ยงสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α)	การแปลความหมายระดับความเที่ยง
มากกว่า .9	ดีมาก
มากกว่า .8	ดี
มากกว่า .7	พอใช้
มากกว่า .6	ค่อนข้างพอใช้
มากกว่า .5	ต่ำ
น้อยกว่า หรือ เท่ากับ .5	ไม่สามารถรับได้

ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงทั้งฉบับ อยู่ระหว่าง 0.8265 – 0.9 แสดงว่าเครื่องมือมีความสอดคล้องภายในอยู่ในระดับดี เครื่องมือที่มีค่าความเชื่อมั่นสูงสามารถที่จะนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลได้

6. นำแบบประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ที่ปรับปรุงข้อคำถาม และภาษาตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้ว ไปทดลองกับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/1 โรงเรียนมัธยมวัดมกุฏกษัตริย์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นตอนการทดลอง

1.1 ให้นักเรียนทำแบบวัดคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ และแบบประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ก่อนเรียน (Pretest)

2. **ขั้นทดลอง** ผู้วิจัยดำเนินการสอนด้วยตนเองด้วยการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5E และการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ ตามหน่วยการเรียนรู้ที่ได้สร้างไว้ โดยทำการทดลอง โดยทำการทดลองจำนวน 12 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 คาบเรียน คาบเรียนละ 50 นาที รวมทั้งสิ้น 12 คาบเรียน

3. ขั้นหลังการทดลอง

3.1 เมื่อดำเนินการทดลองครบตามที่กำหนดไว้ในหน่วยการเรียนรู้ ผู้วิจัยดำเนินการทดสอบหลังเรียน (Post-test) ให้ผู้เรียนด้วยแบบวัดคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ และแบบประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ทางสถิติโดยเปรียบเทียบคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ก่อนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง “หากสยามยังอยู่ยัง ยืนยง” โดยใช้รูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5E และการจัดการเรียนรู้ โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ โดยใช้ $\bar{X}$ (Mean), S.D. (Standard Deviation) และ t-test for dependent samples

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สถิติพื้นฐาน

4.1.1 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean)

4.1.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

4.2 สถิติเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ

4.2.1 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC)

4.2.2 การหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตร แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบัค

(Cronbach)

4.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่

โดยวิธีการทางสถิติ t-test for dependent samples

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลแล้วได้นำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. ประเมินคุณภาพหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง “หากสยามยังอยู่ยัง ยืนยง” มีคุณภาพผ่านตามเกณฑ์
2. เปรียบเทียบคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง “หากสยามยังอยู่ยัง ยืนยง”

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ จากผลการทดลอง ผู้วิจัยได้ กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

n	แทน	ขนาดกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของผู้เรียนในกลุ่มตัวอย่าง (Mean)
S.D.	แทน	คะแนนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน	สถิติการแจกแจงแบบ t-test for dependent samples
IOC	แทน	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลแล้วและมีผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามลำดับดังนี้

1.คุณภาพของหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง “หากสยามยังอยู่ยัง ยืนยง ” มีคุณภาพผ่านตามเกณฑ์ ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 9ประเมินคุณภาพหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง “หากสยามยังอยู่ยัง ยืนยง”

หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง “หากสยามยังอยู่ยัง ยืนยง”							
รายการประเมิน	แปลผล						
	หน่วยย่อยที่ 1			หน่วยย่อยที่ 2			
	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	2.3	
1. องค์ประกอบของ แผนการจัดการเรียนรู้	0.80	0.80	0.80	0.80	0.80	0.80	สอดคล้อง
2. สารสำคัญ	1.00	1.00	0.80	0.80	0.80	0.80	สอดคล้อง
3. ผลการเรียนรู้	1.00	0.80	1.00	0.80	1.00	0.80	สอดคล้อง
4. สื่อการจัดการเรียนรู้	0.80	1.00	0.80	0.80	0.80	1.00	สอดคล้อง
5. กิจกรรมการจัดการ เรียนรู้	0.80	0.80	0.80	1.00	0.80	0.80	สอดคล้อง
6. การวัดและประเมินผล	1.00	0.80	0.80	1.00	0.80	1.00	สอดคล้อง

*IOC $\geq$.50

ผลประเมินคุณภาพหน่วยการเรียนรู้จากตาราง 8 พบว่า หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง “หากสยามยังอยู่ยัง ยืนยง” จากผู้เชี่ยวชาญทางด้านการสอนสังคมศึกษาทั้ง 5 ท่าน มีคะแนนเฉลี่ยคุณภาพของหน่วยการเรียนรู้ย่อยที่ 1 และหน่วยการเรียนรู้ย่อยที่ 2 มีค่าเท่ากับ 0.80 -1.00 ตามลำดับ แสดงว่า หน่วยการเรียนรู้เรื่อง “หากสยามยังอยู่ยัง ยืนยง” หน่วยย่อยที่ 1 ปกป้องบ้านเมือง และหน่วยย่อยที่ 2 ทำนุบำรุงศาสนา นำพาเศรษฐกิจ มีคุณภาพผ่านตามเกณฑ์ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง มากกว่า .50 ขึ้นไป จึงสามารถนำไปใช้ในการวิจัยได้

2.การเปรียบเทียบคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ จากแบบวัดคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง “หากสยามยังอยู่ยัง ยืนยง”

ตาราง 10เปรียบเทียบคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ จากแบบวัดคุณลักษณะ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ (รายด้านและในภาพรวม) ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง “หากสยามยังอยู่ยัง ยืนยง”

รายการ	คะแนน	ก่อนเรียน		หลังเรียน		t	df	Sig
	20	(n=30)		(n=30)				
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.			
1. ความเป็นพลเมืองดี ของชาติ	5	1.93	1.39	3.20	0.89	-5.091**	29	.000
2. อารมณ์ซึ่งความเป็น ไทย	5	1.97	1.10	2.70	1.12	-2.707**	29	.055
3. ศรัทธา ยึดมั่น และ ปฏิบัติตามหลักของ ศาสนา	5	0.83	1.02	1.97	1.10	-4.958**	29	.065
4. เคารพเทิดทูนสถาบัน พระมหากษัตริย์	5	1.97	1.00	2.57	0.97	-2.632**	29	.000

** $p \leq .01$

เมื่อพิจารณาจากผลการเปรียบเทียบคะแนนคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ก่อน และหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง “หากสยามยังอยู่ยัง ยืนยง” พบว่า คะแนน ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดย คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน เป็นไปตามสมมติฐาน

ผลประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ (รายด้าน) หลังการจัดการเรียนรู้ด้วย หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง “หากสยามยังอยู่ยัง ยืนยง” พบว่า นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์แบ่ง ตามตัวชี้วัด ดังนี้

ตัวชี้วัดที่ 1 เป็นพลเมืองดีของชาติ ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.20 ตัวชี้วัดที่ 2 อารมณ์ซึ่งความ เป็นไทย ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.70 ตัวชี้วัดที่ 4 เคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.57 และตัวชี้วัดที่ 3 ศรัทธา ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักของศาสนา ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 1.97

3.เปรียบเทียบคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ จากแบบประเมินคุณลักษณะ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง “หากสยามยังอยู่ยัง ยืนยง”

ตาราง 10 เปรียบเทียบคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ (รายด้านและในภาพรวม) หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง “หากสยามยังอยู่ยัง ยืนยง”

รายการ/ตัวชี้วัด	ก่อนเรียน (n=30)		แปลผล	หลังเรียน (n=30)		แปลผล
	$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	
1. เป็นพลเมืองดีของชาติ	2.32	0.98	ปานกลาง	3.94	1.43	มาก
2. อำรงไว้ซึ่งความเป็นไทย	3.97	0.77	มาก	4.26	0.77	มาก
3. ศรัทธา ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักของศาสนา	3.95	0.93	มาก	4.15	0.89	มาก
4. เคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์	3.86	0.97	มาก	4.07	0.97	มาก
ภาพรวม	3.52	0.91	มาก	4.08	0.94	มาก

ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ จากแบบประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ พบว่านักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้จากการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้เรื่อง “หากสยามยังอยู่ยัง ยืนยง” มีคะแนน (ภาพรวม) หลังเรียน ($\bar{X}$ = 4.08) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X}$ = 3.52)

ผลประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ (รายด้าน) หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง “หากสยามยังอยู่ยัง ยืนยง” พบว่า นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก และหากแบ่งตามตัวชี้วัด ดังนี้ ตัวชี้วัดที่ 2 อำรงไว้ซึ่งความเป็นไทย ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.26 อยู่ในระดับ มาก ตัวชี้วัดที่ 3 ศรัทธา ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักของศาสนา ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.15 อยู่ในระดับ มาก ตัวชี้วัดที่ 4 เคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.07 อยู่ในระดับ มาก และตัวชี้วัดที่ 1 เป็นพลเมืองดีของชาติ ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.94 อยู่ในระดับ มาก

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

สำหรับการวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experiment research) โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) พัฒนาหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง “หากสยามยังอยู่ยัง ยืนยง” เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย 2) เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง “หากสยามยังอยู่ยัง ยืนยง” กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมัธยมวัดมกุฏกษัตริย์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 30 คน โดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยแบบสุ่ม ใช้เวลาดำเนินการ 12 คาบ คาบละ 50 นาที เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ 1) หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง “หากสยามยังอยู่ยัง ยืนยง” 2) แบบวัดคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ จำนวน 3 ข้อ ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน 3) แบบประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ประเมินก่อนเรียนและหลังเรียน ผู้วิจัยใช้รูปแบบการทดลองแบบหนึ่งกลุ่มทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (One-group Pretest-Posttest Design) เมื่อสิ้นสุดการทดลองได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติพื้นฐานได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (s) และทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติที่ t-test for dependent Samples

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการประเมินหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง “หากสยามยังอยู่ยัง ยืนยง” โดยผู้เชี่ยวชาญทางด้านการสอนสังคมศึกษา พบว่า มีคุณภาพตามเกณฑ์
2. เปรียบเทียบคุณลักษณะ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง “หากสยามยังอยู่ยัง ยืนยง” พบว่าคุณลักษณะของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง “หากสยามยังอยู่ยัง ยืนยง” สามารถนำมาอภิปรายผลตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย ได้ดังนี้

1. การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง “หากสยามยังอยู่ยัง ยืนยง” เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมัธยมวัดมกุฏ

กษัตริย์ โดยคะแนนหน่วยการเรียนรู้ย่อยที่ 1 ปกป้องบ้านเมือง และหน่วยการเรียนรู้ย่อยที่ 2 ทำนุบำรุงศาสนา นำพาเศรษฐกิจ พบว่าอยู่ที่ 0.80 -1.00 ตามลำดับ ซึ่งมีคุณภาพตั้งแต่ .50 ขึ้นไป ตามเกณฑ์ที่กำหนด จึงเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้เพราะหน่วยการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีคุณภาพตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ ตามประเด็นต่อไปนี้

ประการแรก การดำเนินการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง “หากสยามยังอยู่ยัง ยืนยง” มีขั้นตอนกระบวนการที่ชัดเจนจึงสร้างความเชื่อมั่นทำให้ผ่านการประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ โดยดำเนินการตามแนวทางในการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ ของ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553, น.13-14) ดังนี้ 1) กำหนดประเด็น / หัวเรื่อง (Theme) ที่ชัดเจน สอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียน ในการวิจัยครั้งนี้ใช้ชื่อหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง “หากสยามยังอยู่ยัง ยืนยง” และกำหนดเนื้อหา /สาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับประเด็น / หัวเรื่องให้เหมาะกับนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย 2) วิเคราะห์ความสอดคล้องของตัวชี้วัดในมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเนื้อหา เรื่องราวทาง ประวัติศาสตร์ในช่วงสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์ไปจนถึงการปฏิรูปประเทศในสมัยรัชกาลที่ 4-5 การสร้างหน่วยการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และสรุปออกเป็นประเด็นเนื้อหาหลักของหน่วยย่อยของหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง “หากสยามยังอยู่ยัง ยืนยง” มีทั้งหมด 2 หน่วยย่อย คือ 1) ปกป้องบ้านเมือง 2) ทำนุบำรุงศาสนา นำพาเศรษฐกิจ

ประการที่สอง ผู้วิจัยต้องการพัฒนาคุณลักษณะ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนซึ่งเป็นเป้าประสงค์หลักในการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง “หากสยามยังอยู่ยัง ยืนยง” คุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ นี้ ได้ถูกกำหนดให้เป็นข้อแรกของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 อีกทั้งหลักสูตรแกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ได้กำหนดให้ผู้เรียนเข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย สอดคล้องกับ (สิริวรรณ ศรีพหล, 2560, น.132) กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ ในโรงเรียนมีอยู่หลายประการที่สำคัญได้แก่ การพัฒนาความเป็นพลเมืองดี การเรียนรู้อดีตเพื่อเข้าใจสภาพและปัญหาในปัจจุบัน และการพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีเหตุผล การที่นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องราวความเป็นมาของมนุษยชาติในอดีต โดยเฉพาะในประเทศหรือท้องถิ่นของตนนั้น จะทำให้นักเรียนมีความรักความผูกพันต่อชาติของตนอย่างยิ่ง รวมถึงการมีความรับผิดชอบในประเทศของตนอีกด้วย ดังนั้นวัตถุประสงค์สำคัญของวิชาประวัติศาสตร์จึงเป็นไปเพื่อฝึกทักษะการคิด ปลูกฝังความเป็นพลเมืองดี เกิดความรักและความภูมิใจในชาติ

ผู้วิจัยจึงได้คัดเลือกเนื้อหาเรื่องราวในสมัยสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์จนถึงการปฏิรูปประเทศในสมัยรัชกาลที่ 4-5 ซึ่งตรงตามตัวชี้วัด และมาตรฐานการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ประวัติศาสตร์

อย่างไรก็ตามกระบวนการจัดการเรียนรู้เป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ หากแต่การจัดการเรียนการสอนในรายวิชาประวัติศาสตร์ครูผู้สอนยังคงเน้นการสอนแบบบรรยาย ไม่มีการใช้สื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย ดังจะเห็นได้จากการศึกษาปัญหาสภาพการเรียนการสอนของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของ (ยุพิน พันธุ์ดิษฐ์, 2554, น.114-115) กล่าวว่า การเรียนการสอนขาดประสิทธิภาพ เนื่องจากครูยังจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิธีบรรยาย เพราะว่ามีเนื้อหาสาระมาก เวลาจำกัดในการทำกิจกรรม นักเรียนในแต่ละห้องมีจำนวนมาก ทำให้ยากต่อการเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5E มี 5 ขั้นตอน คือ (1) ขั้นสร้างความสนใจ (Engagement) (2) ขั้นสำรวจและค้นหา (Exploration) (3) ขั้นอธิบายและลงข้อสรุป (Explanation) (4) ขั้นขยายความรู้ (Elaboration) และ (5) ขั้นประเมินผล (Evaluation) (สุคนธ์ สิ้นธพานนท์, 2558, น.47) นอกจากนี้ผู้วิจัยยังสนใจที่จะนำวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่จะมาบูรณาการร่วมกับรูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5E เนื่องจากขั้นตอนกระบวนการมีความสอดคล้องกัน ซึ่งวิธีการทางประวัติศาสตร์ คือการค้นคว้าหาความรู้ทางประวัติศาสตร์อย่างเป็นขั้นตอนตามลำดับ เพื่อให้นักเรียนได้องค์ความรู้ใหม่ทางประวัติศาสตร์ บนพื้นฐานของการกำหนดประเด็นปัญหา การตั้งสมมติฐาน การรวบรวม วิเคราะห์ สังเคราะห์ และตีความหลักฐานหรือข้อมูลเพื่อนำไปสู่ข้อสรุปหรือผลของการศึกษาค้นคว้า

ดังนั้นการจัดการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ที่จะมาบูรณาการร่วมกับรูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5E จึงเป็นการช่วยส่งเสริมคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ อีกทั้งผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการเรียนสาขาอื่นๆ ตลอดจนนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

2. การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้เรื่อง “หากสยามยังอยู่ยัง ยืนยง” เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

จากการศึกษาคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่ได้รับการจัดการเรียนรู้จากหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง “หากสยามยังอยู่ยัง ยืนยง” หลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้ใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ที่จะมาบูรณาการร่วมกับรูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้

5E คือ ให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้ทางประวัติศาสตร์อย่างเป็นขั้นตอนตามลำดับ เพื่อให้นักเรียนได้องค์ความรู้ บนพื้นฐานของการกำหนดประเด็นปัญหา ดังนั้นนักเรียนจะได้ศึกษาค้นคว้าเรื่องราวทางประวัติศาสตร์สมัยสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์ ถึงสมัยปฏิรูปประเทศสมัยรัชกาลที่ 4-5 ทำให้ทราบถึงพระราชประวัติ พระราชกรณียกิจที่สำคัญด้านต่างๆของพระมหากษัตริย์ และผลงานของบุคคลสำคัญในแต่ละยุคสมัย ที่นำพาประเทศให้เจริญรุ่งเรือง รอดพ้นจากวิกฤติการณ์ต่างๆ จากการเรียนรู้โดยให้นักเรียนได้ลงมือศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และใช้รูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5E

การจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มุ่งเน้นไปที่การดึงศักยภาพในการวิเคราะห์ วิจัยของนักเรียนนักศึกษานำไปสู่ความรู้ระดับสร้างสรรค์ ทำให้เกิดความเข้าใจในแก่นแท้ของวัฒนธรรม หรือวิถีชีวิตของชาติ เพราะประวัติศาสตร์ทำให้เราได้รู้ว่าคุณลักษณะเฉพาะของสังคมของเราได้พัฒนามาบนพื้นฐานของอะไร การเรียนรู้ประวัติศาสตร์ชาติเท่ากับเป็นการทำความเข้าใจจักสังคมของตนเอง นอกจากนี้ประวัติศาสตร์เท่านั้นที่จะช่วยปลูกฝังความรักมาตุภูมิ ความมุ่งมั่นในปณิธานแห่งชาติ และความเข้าใจวัฒนธรรมประจำชาติ (วินัย พงศ์ศรีเพียร, 2543, น.2-4) สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญในการจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์เพื่อพัฒนาความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ผู้วิจัยต้องการพัฒนา และส่งเสริมคุณลักษณะดังกล่าวให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน ผู้วิจัยจึงได้พัฒนาหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง “หากสยามยังอยู่ยัง ยืนยง” เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ดังนั้นหน่วยการเรียนรู้จึงมีส่วนสำคัญ ให้นักเรียนมีการพัฒนา และเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่ดีต่อ สถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ โดยเน้นให้นักเรียนศึกษา ค้นคว้า และอภิปราย เชื่อมโยงความรู้เดิมกับองค์ความรู้ใหม่ นำไปสู่การพัฒนาความรู้ ความคิด ทักษะกระบวนการ และความรู้สึก ทำให้นักเรียนเกิดความตระหนัก เกิดความรัก ความภาคภูมิใจในความเป็นชาติ เกิดความเคารพเทิดทูนในสถาบันพระมหากษัตริย์ และศาสนาของตน ก่อให้เกิดเป็นคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 จากการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง “หากสยามยังอยู่ยัง ยืนยง” เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษา ค้นคว้า เกิดกระบวนการคิดวิเคราะห์ ทำให้เกิดองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ และนำเสนอผลงานได้อย่างสร้างสรรค์และน่าสนใจ ดังนั้นผู้สอนควรตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นให้

ผู้เรียนเกิดความอยากรู้ อยากค้นหาคำตอบ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงศักยภาพ และนำเสนอผลงานที่สร้างสรรค์ในรูปแบบต่างๆที่หลากหลาย

1.2 ในระยะเริ่มแรกของการดำเนินงานวิจัย ผู้วิจัยพบว่า ผู้เรียนหลายคนลิ้มเนื่อหาประวัติศาสตร์ไทยที่เคยเรียนมาแล้วในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ดังนั้นผู้สอนควรกระตุ้น และตั้งคำถามเพื่อฝึกให้ผู้เรียนได้ไปศึกษาค้นคว้า เกิดทักษะการคิด ตามรูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5E มี 5 ขั้นตอน คือ (1) ขั้นสร้างความสนใจ (Engagement) (2) ขั้นสำรวจและค้นหา (Exploration) (3) ขั้นอธิบายและลงข้อสรุป (Explanation) (4) ขั้นขยายความรู้ (Elaboration) และ (5) ขั้นประเมินผล (Evaluation) และวิธีการทางประวัติศาสตร์ คือ การค้นคว้าหาความรู้ทางประวัติศาสตร์อย่างเป็นขั้นตอนตามลำดับ เพื่อให้ให้นักเรียนได้องค์ความรู้ใหม่ทางประวัติศาสตร์ บนพื้นฐานของการกำหนดประเด็นปัญหา การตั้งสมมติฐาน การรวบรวม วิเคราะห์ สังเคราะห์ และตีความหลักฐานหรือข้อมูลเพื่อนำไปสู่ข้อสรุปหรือผลของการศึกษาค้นคว้า

1.3 จากการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยพบว่า ผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อฝึกทักษะกระบวนการกลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักการวิเคราะห์ การอภิปราย การวางแผน การแก้ปัญหา เช่น การเก็บข้อมูลจากหลักฐานประเภทต่างๆทางประวัติศาสตร์

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรนำหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง “หากสยามยังอยู่ยัง ยืนยง” เป็นการส่งเสริมคุณลักษณะ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ไปใช้กับผู้เรียนในห้องอื่นๆ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบ ผลการวัดคุณลักษณะ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

2.2 ควรนำรูปแบบการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ไปใช้กับสาระการเรียนรู้อื่นๆ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เพื่อศึกษาผลการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์

บรรณานุกรม

- Colin, J. C. (2013). *THE 5E LEARNING CYCLE VS. TRADITIONAL TEACHING METHOD AND HOW THEY AFFECT STUDENT ACHIEVEMENT, INTEREST, AND ENGAGEMENT IN A THIRD GRADE SCIENCE CLASSROOM*. Montana State University Bozeman Montana.
- Fethiye, K., & Alipasa, A., (2014). Developing a Laboratory Activity by Using 5e Learning Model on Student Learning of Factors Affecting the Reaction Rate and Improving Scientific Process Skills. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 143.
- George, D., และ Mallery, P. (2002). *SPSS for Windows Step by Step : a Simple Guide and Reference, 11.0*. Needham Heights, MA: Pearson Higher Education.
- Moriyama, J. S., T. Miyazaki, M.; & Sakakibara, Y., (2013). Integrated Learning of "Modeling" through Mathematics, Science and Technology. *Grant-in-Aid for Scientific Research of Japan Society for Promotion of Science, Grant-in-Aid for Scientific Research 2-9*.
- เฉลิม มลิลลา นิติเขตต์ปรีชา. (2559). เทคนิควิธีการสอนประวัติศาสตร์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กนกวรรณ พิทยะภักดิ์. (2556). การพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหา และจิตวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ด้วยการสืบเสาะหาความรู้แบบ 5 E. (ปริญญา นิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- กรมยุทธศึกษาทหารบก. (2523). หลักฐานเตรียมฝึกระเบียบและหลักฐานการฝึกทหารใหม่สำหรับทุกเหล่าวิชาป้องกันประเทศชาติ. ประจวบคีรีขันธ์: ศูนย์ทหารราบ.
- กิตติศักดิ์ ลักษณะนา. (2560). สังคมศึกษาในหลักสูตรมัธยมศึกษา 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- จตุพร สมดี. (2553). ผลของการเรียนการสอนโดยใช้วงจรการเรียนรู้ 5 E ร่วมกับแนวคิดของเดรสเชลที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยและความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. (ปริญญา นิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- ชยานันต์ จันดี. (2556). การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดหนอง

- แฮม (สหราชอาณาจักร) ที่จัดการสอนแบบวัฏจักร 5E. (ปริญญานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- ชัยรัตน์ โตศิลา. (2555). การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์เพื่อ
ส่งเสริมทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. (ปริญญานิพนธ์
ปริญญาดุขบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2554). การจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย
- ฐิติวุฒิ นันทิภาคย์หิรัญ และคมจรัส แก้ววิชัยเจริญกิจ. (2561). หนังสือพิเศษ *Infographic* สังคม
ศึกษา สรุปล.ม.ปลาย. กรุงเทพฯ: บริษัท ทวีวัฒนาการพิมพ์ จำกัด.
- ทิสนา แฮมณี. (2551). ศาสตร์การสอน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นฤมิตร สอดสุข. (2543). เอกสารคำสอนวิชาโลกการเมือง. นครปฐม: ภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะ
อักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นันทพล มียิง. (2559). การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ "สนุกกับการคิด พิชิตทักษะและกระบวนการทาง
คณิตศาสตร์" สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย. (ปริญญานิ
พนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- นาดยา ปิณฑนานันท์. (2546). จากหลักสูตรสู่หน่วยการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- นิปัทม์ ทิพยกุลพันธ์. (2558). การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้สาระประวัติศาสตร์แบบบูรณาการ เรื่อง
"เสรีไทยแพร" สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนปิยะดิลกจังหวัดแพร่. (ปริญญา
นิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ปิยนถ บุนนาค. (2553). ไทยคดีศึกษาปริบทแห่งความหลากหลาย. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- พิมพันธ์ เตชะคุปต์. (2558a). การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- พิมพันธ์ เตชะคุปต์. (2558b). สอนเขียนแผนบูรณาการบนฐานเด็กเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ยุพิน พันธุ์ดิษฐ์, น. พ., สิทธิพล อาจอินทร์. (2554). สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนตาม
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม
ศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น. วารสาร
ศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 5 (1), 114-115

ราชบัณฑิตยสถาน. (2524). พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยา อังกฤษ-ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน.

กรุงเทพฯ: รุ่งศิลป์การพิมพ์.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานพ.ศ.2542. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2551). พจนานุกรม ศัพท์ศึกษาศาสตร์ อักษร A-L ฉบับราชบัณฑิตยสถาน.

กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.

วรฤทัย มุมทอง. (2558). แนวทางการส่งเสริมความรักชาติของนักเรียนโดยใช้การวิจัยหลักสูตรในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ. (ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต).

วิชา เล่าเรียนดี. (2555). รูปแบบและกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด. นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

วันเพ็ญ วรณโกมล. (2542). การสอนสังคมศึกษาในระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏธนบุรี.

วิชัย วงษ์ใหญ่. (2543). กระบวนทัศน์ใหม่ : การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพบุคคล. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ปริ้นต์ติ้ง พาสเนอรี่ฟ.

วินัย พงศ์ศรีเพียร. (2543). ครูกับการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ไทย กรมวิชาการ ประวัติศาสตร์ไทยจะเรียนจะสอนกันอย่างไร. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา กรมศาสนา.

วีรชา ศิวะเทกุล. (2554). การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ 5E ผ่านเทคโนโลยีการเรียนรู้เคลื่อนที่เพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านเหตุผลของนักเรียนประถมศึกษาตอนต้น. (ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

ศิริชัย กาญจนวาสี. (2547). ทฤษฎีการประเมิน. . กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. (2538). ไทย-ประวัติศาสตร์. นครนายก: โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า.

สมรัก หอมทอง. (2552). การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านขามบึงดงเย็น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4. (ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). แนวทางการจัดการเรียนรู้บูรณาการแบบ

ครบวงจร. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษา
ขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553). แนว
ทางการพัฒนา การวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลาง
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่ง
ประเทศไทย จำกัด.

ลำลี ทองธิว. (2545). การเผยแพร่นวัตกรรมทางการศึกษาสำหรับผู้บริหารและครูยุคปฏิรูปการ
ศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สิริวรรณ ศรีพหล. (2554). การจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ในสถานศึกษา. นนทบุรี:
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

สิริวรรณ ศรีพหล. (2560). เอกสารประกอบการฝึกอบรม สมาคมครูสังคมศึกษาแห่งประเทศไทย
เรื่อง การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสำนึกความรักชาติให้เกิดแก่นักเรียนโดยใช้เนื้อหาและ
แหล่งวิทยาการทางประวัติศาสตร์. กรุงเทพฯ.

สุคนธ์ สิ้นพานนท์. (2558). การจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่เพื่อพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่
21. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ห้างหุ้นส่วนจำกัด 9119 เทคนิคพรินติ้ง.

อนูวัติ คุณณแก้ว. (2559). การวัดผลและการประเมินผลการศึกษาแนวใหม่. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

**รายนามผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง “หากสยามยังอยู่ยัง ยืนยง” แบบวัด
คุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ และแบบประเมินคุณลักษณะ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์**

1. รองศาสตราจารย์อนงค์พร สมานชาติ อดีตหัวหน้าภาควิชาหลักสูตรและการสอน
และอาจารย์ประจำสาขาการสอนสังคมศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กานต์วี บุษยานนท์ อาจารย์สาขาการสอนสังคมศึกษา ภาควิชา
หลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
3. อาจารย์รุจ ภาชา อาจารย์สาขาการสอนสังคมศึกษา ภาควิชา
หลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. อาจารย์วสันต์ วงศ์พันธุ์เศรษฐ์ อาจารย์กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และ
วัฒนธรรม โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย
ศิลปากร อาจารย์ประจำหลักสูตรปริญญาตรี
สาขาสังคมศึกษา ศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร
5. ครูณัฏฐินี แสงสุข ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา
และวัฒนธรรม วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนชินโรรสวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยย่อยที่ 1 ปกป้องบ้านเมือง
2. ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยย่อยที่ 2 ทำนุบำรุงศาสนา นำพาเศรษฐกิจ
3. ตัวอย่างแบบวัดคุณลักษณะ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
4. ตัวอย่างแบบประเมินคุณลักษณะ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

ตัวอย่าง แผนการจัดการเรียนรู้

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
รายวิชาประวัติศาสตร์ หน่วยการเรียนรู้ หากสยามยังอยู่ยัง ยืนยง
หน่วยการเรียนรู้ย่อยที่ 1 ปกป้องบ้านเมือง
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 8 คาบ

ผู้สอน นาย เกียรติพงษ์ นุ่มแนบ

เรื่อง 1. การสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์เป็นราชธานีและการปกครองประเทศสมัยรัตนโกสินทร์
ตอนต้น (พ.ศ. 2325-2394)

2. สงครามเก้าทัพ
3. การปฏิรูปประเทศสมัยรัชกาลที่ 4
4. การปฏิรูปประเทศสมัยรัชกาลที่ 5

สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

1. เมื่อเมืองที่อาศัยอยู่มีชัยภูมิที่ไม่เหมาะสมต่อการตั้งถิ่นฐานหรือหมดความอุดมสมบูรณ์ ผู้นำ/ประชาชนย่อมโยกย้ายที่อยู่ไปหาที่ตั้งเมืองที่มีชัยภูมิที่เหมาะสมและอุดมสมบูรณ์กว่า
2. ในการอยู่ร่วมกันของมนุษย์ย่อมต้องมีกฎ ระเบียบเพื่อการควบคุมพฤติกรรมให้เกิดความสงบเรียบร้อยโดยกฎระเบียบเหล่านั้นต้องสอดคล้องกับวัฒนธรรม ความเชื่อและค่านิยมของสังคมนั้นๆ
3. เมื่อสงครามพลเมืองทุกคนมีหน้าที่ป้องกันประเทศ เพื่อพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
4. ในแต่ละสังคมย่อมมีบุคคลสำคัญ หรือผู้นำที่สร้างคุณประโยชน์ต่อชาติบ้านเมือง ซึ่งมีประวัติควรค่าแก่การศึกษา และเป็นประโยชน์ในการนำมาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต
5. หากผู้นำ/ผู้บริหาร หรือประชาชนในประเทศเห็นว่ารูปแบบการปกครองที่ใช้อยู่ในสังคมนั้นๆ มีความล้าหลัง ไม่สอดคล้องกับสภาพสังคมและวัฒนธรรม ผู้นำจึงมีการปรับปรุง/เปลี่ยนแปลงรูปแบบการปกครองเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติ

ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

ตัวชี้วัด

1. ม.4-6/1 วิเคราะห์ประเด็นสำคัญของประวัติศาสตร์ไทย
2. ม.4-6/2 วิเคราะห์ความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ต่อชาติไทย
3. ม. 4-6/3 วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมการสร้างสรรค์ภูมิปัญญาไทยและวัฒนธรรมไทย ซึ่งมีผลต่อสังคมไทยในยุคปัจจุบัน
4. ม.4-6/4 วิเคราะห์ผลงานของบุคคลสำคัญทั้งชาวไทยและต่างประเทศที่มีส่วนสร้างสรรค์วัฒนธรรมไทยและประวัติศาสตร์ไทย

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. ผู้เรียนวิเคราะห์สาเหตุของการย้ายราชธานีจากกรุงธนบุรีไปยังกรุงเทพมหานครได้อย่างน้อย 3 ประการ
2. ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ความสำคัญของการปกครองในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นได้
3. ผู้เรียนสามารถอธิบายความเป็นมาของสงครามเก้าทัพได้
4. ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์และอธิบายสถานการณ์ของสงครามเก้าทัพได้
5. ผู้เรียนสามารถบอกประวัติและคุณูปการของบุคคลสำคัญในเหตุการณ์สงครามเก้าทัพได้
6. ผู้เรียนวิเคราะห์สาเหตุของการปฏิรูปประเทศสมัยรัชกาลที่ 4 ได้
7. ผู้เรียนสามารถอธิบายผลดี ผลเสียของสนธิสัญญาเบาว์ริงได้
8. ผู้เรียนอธิบายพระราชกรณียกิจด้านการต่างประเทศของรัชกาลที่ 4 ได้
9. ผู้เรียนอธิบายสาเหตุของการปฏิรูปประเทศสมัยรัชกาลที่ 5 ได้
10. ผู้เรียนอธิบายรูปแบบการเมืองการปกครองสมัยรัชกาลที่ 5 ได้
11. ผู้เรียนอธิบายผลดี ผลเสียของการเสด็จประพาสยุโรปได้
12. ผู้เรียนอธิบายพระราชกรณียกิจด้านการต่างประเทศของรัชกาลที่ 5 ได้

สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- ประเด็นสำคัญของประวัติศาสตร์ไทย เช่น แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นมาของชาติไทย อาณาจักรโบราณในดินแดนไทย และอิทธิพลที่มีต่อสังคมไทย ปัจจัยที่มีผลต่อการสถาปนา

อาณาจักรไทยในช่วงเวลาต่างๆ สาเหตุและผลของการปฏิรูปการปกครองบ้านเมือง การเลิกทาส เลิกไพร่ การเสด็จประพาสยุโรปและหัวเมืองสมัยรัชกาลที่ 5 การเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 บทบาทสตรีไทย

- บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์ในการพัฒนาชาติไทยในด้านต่างๆ เช่น การป้องกัน และรักษาเอกราชของชาติ การสร้างสรรค์วัฒนธรรมไทย

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
 - 1) ทักษะการรวบรวมข้อมูล
 - 2) ทักษะการวิเคราะห์
 - 3) ทักษะการสรุปลงความเห็น
 - 4) ทักษะการสร้างความรู้
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

กิจกรรมการเรียนรู้ คาบที่ 1

ขั้นจุดประเด็นความสนใจให้ศึกษา

1. ให้ผู้เรียนดูภาพเกาะรัตนโกสินทร์ และสถานที่สำคัญในเกาะรัตนโกสินทร์ จากนั้นซักถามตามประเด็นดังต่อไปนี้ (ใช้เวลาประมาณ 15 นาที)

- ผู้เรียนทราบหรือไม่ว่าพระบรมมหาราชวัง และสถานที่ต่างๆ ในกรุงรัตนโกสินทร์ สร้างขึ้นเมื่อใด และใครเป็นผู้สร้าง (เช่น พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชโปรดฯ ให้สร้างพระบรมมหาราชวังขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2325 เมื่อครั้งย้ายกรุง สถาปนากรุงรัตนโกสินทร์)

- เพราะเหตุใดจึงต้องย้ายเมืองหลวงจากธนบุรีมาฝั่งกรุงเทพมหานคร (เพราะฝั่งธนบุรีน้ำกัดเซาะ, เป็นเมืองนอกแต่ก็มีแม่น้ำไหลผ่านกลางเมืองยากต่อการป้องกันพระนคร , พระราชวังถูกขนาบด้วยวัดทั้งสองด้านไม่สามารถขยายได้)

- เมื่อย้ายกรุงมาแล้ว รูปแบบการปกครองยังคงเหมือนเดิมหรือไม่ หรือเปลี่ยนไปอย่างไร (ยังคงรูปแบบเดิม คือ ยังใช้ระบบจตุสดมภ์ และการปกครองส่วนภูมิภาคเหมือนเดิม)

2. ให้ผู้เรียนดูวีดิทัศน์ เรื่อง สงครามเก้าทัพ จากนั้นให้ผู้เรียนดูภาพพระบรมราชานุสาวรีย์ สมเด็จพระรามาธิบดีบรมมหาสุริยวงศา และอนุสาวรีย์ท้าวเทพกษัตรี ท้าวศรีสุนทร จากนั้นซักถามตามประเด็นดังต่อไปนี้ (ใช้เวลาประมาณ 30 นาที)

- ผู้เรียนทราบหรือไม่ว่า บุคคลในภาพเป็นใคร เกี่ยวข้องอย่างไรกับสงครามเก้าทัพ (สมเด็จพระรามาธิบดีบรมมหาสุริยวงศา, ท้าวเทพกษัตรี ท้าวศรีสุนทร เป็นผู้นำทัพต่อสู้กับพม่าในสงครามเก้าทัพ)

- ทราบหรือไม่ว่าบุคคลสำคัญในภาพนั้นมีคุณูปการต่อบ้านเมืองอย่างไร (การปกป้องบ้านเมืองในครั้งนั้นทำให้ไทยไม่ต้องตกเป็นเมืองขึ้นพม่าอีกครั้ง)

กิจกรรมการเรียนรู้ คาบที่ 2

ขั้นจุดประเด็นความสนใจให้ศึกษา

1. ให้ผู้เรียนชมภาพ คณะราชทูตในสมัยรัชกาลที่ 4 เข้าเฝ้าสมเด็จพระนางเจ้าวิคตอเรีย และเข้าเฝ้าจักรพรรดินโปเลียนเพื่อถวายเครื่องราชบรรณาการ และชมภาพยนตร์ เรื่อง ทวิภพ ฉากต้อนรับเซอร์จอห์นเบาวริง, ฉากคณะขุนนางสยามเจรจาข้อตกลงในสนธิสัญญาเบาวริง และฉากเซอร์จอห์นเบาวริงเข้าเฝ้าพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จากนั้นซักถามตามประเด็นดังต่อไปนี้ (ใช้เวลาประมาณ 10 นาที)

- ทราบหรือไม่ว่ารัชกาลที่ 4 ทรงมีคุณูปการต่อบ้านเมืองอย่างไร (ทรงปฏิรูปประเทศในด้านต่างๆ เพื่อให้ชาติตะวันตกเห็นว่าสยามเจริญ เพื่อรับมือกับลัทธิจักรวรรดินิยม)

2. ให้ผู้เรียนชมวีดิทัศน์ เรื่อง 100 ปี พระราชานิพนธ์ไกลบ้าน (เหตุการณ์รัชกาลที่ 5 เสด็จประพาสยุโรป) จากนั้นให้ผู้เรียนชมภาพรัชกาลที่ 5 เข้าเฝ้าพระเจ้าซาร์นิโคลัส แห่งรัสเซีย และภาพการเสด็จประพาสยังประเทศต่างๆ ในยุโรป (ใช้เวลาประมาณ 30 นาที)

- ให้ผู้เรียนดูสภาพบ้านเมืองของไทยในสมัยรัชกาลที่ 5 โดยเปรียบเทียบกับภาพบ้านเมืองในประเทศอื่นๆ ในเอเชียในช่วงเวลาเดียวกัน

- ทราบหรือไม่ว่ารัชกาลที่ 5 ทรงมีคุณูปการต่อบ้านเมืองอย่างไร (การเลิกทาส การปฏิรูปการปกครอง การนำพาประเทศผ่านวิกฤตการณ์ ร.ศ.122 การเสด็จประพาสยุโรป ด้านการสาธารณสุข โภค ฯลฯ)

- จากที่เรียนไปทั้งสองคาบ ผู้เรียนได้เห็น หรือได้เรียนรู้อะไรจากเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ดังกล่าวบ้าง (ประเทศต้องเผชิญกับวิกฤตการณ์ต่างๆ ภาวะผู้นำและการแก้ปัญหาของพระมหากษัตริย์ และบุคคลสำคัญ) ซึ่งผู้เรียนควรศึกษาเพิ่มเติมเพื่อเรียนรู้ ทำความเข้าใจกับเหตุการณ์เหล่านั้น

3. แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มๆ ละ 3-5 คน จำนวน 6 กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มร่วมกันไปสืบค้นในประเด็นที่ผู้สอนได้จุดประเด็น คือ

1. การสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์เป็นราชธานีและการปกครองประเทศสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น (พ.ศ. 2325-2394)

2. สงครามเก้าทัพ

3. การปฏิรูปประเทศสมัยรัชกาลที่ 4

4. การปฏิรูปประเทศสมัยรัชกาลที่ 5

โดยผู้สอนให้ผู้เรียนร่วมกันสืบค้นข้อมูล ในคาบถัดไป

กิจกรรมการเรียนรู้ คาบที่ 3

ขั้นสำรวจ ค้นหาหลักฐาน

1. ให้แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปราย วิเคราะห์ ถึงสาเหตุของการย้ายราชธานีจากกรุงธนบุรีไปยังกรุงเทพมหานคร และรูปแบบการเมืองการปกครองของกรุงรัตนโกสินทร์ โดยสืบค้นจากหลักฐานเอกสาร หนังสือที่ผู้สอนเตรียมไว้ให้

2. ผู้สอนตั้งประเด็นให้ผู้เรียนสืบค้นและตอบคำถาม (ใช้เวลาประมาณ 15 นาที)

ผู้เรียนคิดว่า

- หากไม่ย้ายราชธานีจะมีผลดี หรือผลเสียอย่างไร

- หากไม่ใช่พื้นที่กรุงเทพมหานคร นักเรียนคิดว่าพื้นที่ใดอีก ที่เหมาะกับการสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์ เพราะเหตุใด

- รูปแบบการปกครองที่ใช้ มีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด

3. ให้แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปราย วิเคราะห์ ถึงสาเหตุที่พม่ายกทัพมาเพื่อตีกรุงเทพมหานครหลังจากสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์ โดยใช้ยุทธวิธีแบ่งกองทัพออกเป็น 9 กองทัพ โดยสืบค้นจากหลักฐาน เอกสาร หนังสือที่ผู้สอนเตรียมไว้ให้ (ใช้เวลาประมาณ 25 นาที)

4. ผู้สอนตั้งประเด็นให้ผู้เรียนสืบค้นและตอบคำถาม โดยให้แต่ละกลุ่มไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมในประเด็นดังนี้

- ผู้เรียนคิดว่าปัจจัยใดเป็นสาเหตุให้พม่ายกทัพมาตีไทยในสงครามเก้าทัพ

- ฝ่ายไทยใช้ยุทธวิธีใดในการรับมือ ผู้เรียนเห็นด้วยหรือไม่ เพราะเหตุใด และหากผู้เรียนไม่เห็นด้วย ผู้เรียนคิดว่าฝ่ายไทยควรใช้ยุทธวิธีในรูปแบบใดในการรับมือสงคราม

- เมื่อผู้เรียนได้ศึกษาประวัติของบุคคลสำคัญในสงครามเก้าทัพแล้ว ให้วิเคราะห์ถึงบทบาท และคุณูปการที่มีต่อชาติบ้านเมือง

- ผู้เรียนสามารถนำประวัติของบุคคลสำคัญในสงครามเก้าทัพมาปรับใช้เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตได้อย่างไร

กิจกรรมการเรียนรู้ คาบที่ 4

ขั้นสำรวจ ค้นหาหลักฐาน

1. ให้แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปราย วิเคราะห์ ถึงสาเหตุของการปฏิรูปประเทศ การส่งคณะทูตไปประเทศอังกฤษและฝรั่งเศส และการทำสนธิสัญญาเบาว์ริง (ใช้เวลาประมาณ 40 นาที)
2. ผู้สอนตั้งประเด็นให้ผู้เรียนสืบค้นและตอบคำถาม โดยให้แต่ละกลุ่มไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมในประเด็นดังนี้

- เพราะเหตุใดประเทศมหาอำนาจตะวันตกจึงต้องการสยามเป็นอาณานิคม
- การที่รัชกาลที่ 4 ทรงปรับปรุงวัฒนธรรม การส่งราชทูตไปเจริญสัมพันธไมตรีกับชาติมหาอำนาจ และการปฏิรูปประเทศนั้น มีความสำคัญอย่างไรต่อการรับมือลัทธิจักรวรรดินิยม
- สนธิสัญญาเบาว์ริง มีผลดี ผลเสียอย่างไร ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยอย่างไรบ้าง
- พระราชกรณียกิจของรัชกาลที่ 4 มีคุณูปการต่อประเทศชาติบ้านเมืองอย่างไร

กิจกรรมการเรียนรู้ คาบที่ 5

ขั้นสำรวจ ค้นหาหลักฐาน

1. ให้แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปราย วิเคราะห์ ถึงสาเหตุของการปฏิรูปประเทศ การปฏิรูปการเมืองการปกครอง ระบบโครงสร้างสังคม และการเสด็จประพาสยุโรป (ใช้เวลาประมาณ 40 นาที)

2. ผู้สอนตั้งประเด็นให้ผู้เรียนสืบค้นและตอบคำถาม โดยให้แต่ละกลุ่มไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมในประเด็นดังนี้

- เพราะเหตุใดรัชกาลที่ 5 จึงทรงยกเลิกระบบจตุสดมภ์ และปฏิรูปการเมืองการปกครอง ทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น
- วิเคราะห์ปัจจัย การเลิกทาส เลิกไพร่ และส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างไร
- วิเคราะห์วิกฤตการณ์ ร.ศ. 112 สาเหตุสำคัญใดที่ผลักดันให้รัชกาลที่ 5 เสด็จประพาสยุโรป และไปเข้าเฝ้าพระเจ้าซาร์นิโคลัส แห่งรัสเซีย ทรงมีพระราชวิเทโศบายอย่างไร และส่งผลอย่างไรต่อประเทศไทย

- พระราชกรณียกิจของรัชกาลที่ 5 มีคุณูปการต่อประเทศชาติบ้านเมืองอย่างไร

ซึ่งนักเรียนต้องไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมในทุกประเด็น คือ

- การสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์เป็นราชธานีและการปกครองประเทศสมัย
รัตนโกสินทร์ตอนต้น (พ.ศ. 2325-2394)
- สงครามเก้าทัพ
- การปฏิรูปประเทศสมัยรัชกาลที่ 4
- การปฏิรูปประเทศสมัยรัชกาลที่ 5

จากนั้นให้ผู้เรียนกลับมานำเสนอในคาบที่กำหนดให้ต่อไป

กิจกรรมการเรียนรู้ คาบที่ 6

ขั้นอธิบายความรู้

1. ผู้สอนชี้แจงว่าในคาบนี้จะเป็นการนำเสนอความเรื่อง เรื่อง การสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์เป็นราชธานีและการปกครองประเทศสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น (พ.ศ. 2325 - 2394) และ สงครามเก้าทัพ
2. ผู้เรียนแต่ละกลุ่มผลัดกันส่งตัวแทนออกมาอธิบายความรู้เรื่อง การสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์เป็นราชธานีและการปกครองประเทศสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น (พ.ศ. 2325 - 2394) และสงครามเก้าทัพ ที่ได้จากการไปศึกษาค้นคว้าให้เพื่อนในห้องฟัง และตอบคำถามในประเด็นที่ผู้สอนตั้งไว้ จากนั้นผลัดกันซักถามข้อสงสัยและผลัดกันอธิบายจนทุกคนมีความเข้าใจชัดเจน (ใช้เวลาประมาณ 40 นาที)
3. ผู้เรียนและผู้สอนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์เป็นราชธานีและการปกครองประเทศสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น (พ.ศ. 2325 - 2394) และสงครามเก้าทัพ

กิจกรรมการเรียนรู้ คาบที่ 7

ขั้นอธิบายความรู้

1. ผู้สอนชี้แจงผู้เรียนว่าคาบนี้จะเป็นการนำเสนอ เรื่อง การปฏิรูปประเทศสมัยรัชกาลที่ 4 และการปฏิรูปประเทศสมัยรัชกาลที่ 5
2. ให้ผู้เรียนนั่งเป็นกลุ่ม จากนั้นแต่ละกลุ่มผลัดกันให้ตัวแทนลุกขึ้นอธิบายความรู้และตอบคำถามที่ได้จากการไปศึกษาค้นคว้าเป็นข้อสรุปของกลุ่มให้เพื่อนในห้องฟัง ผลัดกันซักถามข้อสงสัยและผลัดกันอธิบายจนทุกคนมีความเข้าใจชัดเจน (ใช้เวลาประมาณ 40 นาที)
3. ครูและผู้เรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การปฏิรูปประเทศสมัยรัชกาลที่ 4 และ การปฏิรูปประเทศสมัยรัชกาลที่ 5

กิจกรรมการเรียนรู้ คาบที่ 8

ขั้นขยายความรู้

1. ให้ผู้เรียนตอบคำถามในใบงานเพื่อเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม

- นักเรียนคิดว่ากรุงเทพมหานคร มีรูปแบบการจัดวางผังเมือง เหมือนหรือแตกต่างจากอาณาจักรโบราณอื่นๆอย่างไร (เหมือนกับอาณาจักรอื่นๆ เช่น กรุงศรีอยุธยา)

- นักเรียนคิดว่ารูปแบบการปกครองสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นสามารถนำมาปรับใช้กับการเมืองการปกครองในปัจจุบันอย่างไรได้บ้าง (ไม่เหมาะสมกับยุคปัจจุบัน มีการทำงานซ้ำซ้อน ไม่ครอบคลุม)

- ผู้เรียนคิดว่าสงครามในช่วงเวลาอื่นๆของแต่ละอาณาจักรของไทยมีปัจจัยที่เหมือนหรือแตกต่างจากสงครามเก้าทัพอย่างไร (มีปัจจัยที่เหมือนกัน คือ หากการเมืองอ่อนแอ ก็จะเป็นการเปิดโอกาสให้ต่างชาติรุกราน)

- ผู้เรียนคิดว่าบทบาทของผู้นำในแต่ละยุคสมัย เหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร (เหมือนกัน คือ ต้องนำพาประเทศให้ผ่านวิกฤตไปได้)

- ผู้เรียนคิดว่าการดำเนินนโยบายการต่างประเทศในแต่ละยุคสมัย มีปัจจัยที่เหมือนหรือแตกต่างอย่างไร และมีความเหมาะสม หรือไม่อย่างไร (เหมือนกัน คือ ต้องใช้หลักการทูต ใช้การเจรจา เพื่อไม่ให้เกิดความรุนแรง และต้องรักษาผลประโยชน์ของชาติให้ได้มากที่สุด)

ขั้นประเมินผล

ครูให้นักเรียนร่วมกันประเมินความรู้ของตนเองและเพื่อน

การวัดและประเมินผล

คุณลักษณะ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
รัก ชาติ กษัตริย์	การศึกษาค้นคว้า การนำเสนอ การอภิปราย	แบบประเมินคุณลักษณะ ข้อสอบอัตนัย	เปรียบเทียบคะแนนก่อน เรียนหลังเรียน

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้
สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน ประวัติศาสตร์ ม.4
- 2) ภาพพระบรมมหาราชวัง
- 3) ใบงานสรุปความรู้ในหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ปกป้องบ้านเมือง
- 4) ใบความรู้ เรื่อง สงครามเก้าทัพ
- 5) ภาพพระบรมราชานุสาวรีย์ อนุสาวรีย์
- 6) วิดีทัศน์ จากภาพยนตร์ เรื่อง ทวิภพ
- 7) ภาพพระบรมฉายาลักษณ์, ภาพคณะราชทูต, เครื่องราชบรรณาการ
- 8) วิดีทัศน์ เรื่อง 100 ปี พระราชานิพนธ์ไกลบ้าน จากช่องไทยพีบีเอส
- 9) ภาพพระบรมฉายาลักษณ์, ภาพการเสด็จประพาสยุโรป

บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้
 หน่วยการเรียนรู้ หากสยามยังอยู่ยัง ยินยง หน่วยการเรียนรู้ย่อยที่ 1 ปกป้องบ้านเมือง
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

1. ด้านความรู้

.....

.....

2. ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

.....

.....

3. ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....

.....

4. ด้านอื่นๆ (พฤติกรรมเด่น หรือพฤติกรรมที่มีปัญหาของนักเรียนเป็นรายบุคคล (ถ้ามี))

.....

.....

5. ปัญหา / อุปสรรค

.....

.....

6. ข้อเสนอแนะ / แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(นายเกียรติพงษ์ นุ่มแนบ)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

1. การที่พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงยอมทำสัญญาเบาว์ริงกับอังกฤษ ทั้งที่ในเนื้อหาสัญญาฝ่ายไทยเสียเปรียบหลายประการ ให้นักเรียนเห็นวิเคราะห์ปัจจัยที่นำไปสู่การทำสนธิสัญญาผลกระทบด้านต่างๆที่เกิดขึ้นภายหลังการทำสนธิสัญญา และจากเหตุการณ์วิกฤตการณ์ รศ.112 มีปัจจัยหลายประการที่นำไปสู่การตัดสินใจพระทัยเสด็จประพาสยุโรปของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ให้นักเรียนวิเคราะห์ผลกระทบด้านต่างๆที่เกิดขึ้นจากการเสด็จประพาสยุโรปในครั้งนี้ จงอธิบายมาพอสังเขป

3. ให้นักเรียนมีวิเคราะห้บทบาทของพระมหากษัตริย์ที่มีต่อศาสนาต่างๆ ในฐานะองค์อัครศาสนูปถัมภก และให้นักเรียนอธิบายแนวทางหรือหลักคำสอนของศาสนาตน ในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมที่มีความแตกต่างทางเชื้อชาติ ศาสนา

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง : ให้นักเรียนประเมินพฤติกรรมตนเองในระหว่างเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

โดยมีเกณฑ์ในการตอบตามระดับของพฤติกรรม ดังนี้

5	หมายถึง	นักเรียนปฏิบัติ มากที่สุด	(ประมาณ ร้อยละ 81-100)
4	หมายถึง	นักเรียนปฏิบัติ ค่อนข้างมาก	(ประมาณ ร้อยละ 61-80)
3	หมายถึง	นักเรียนปฏิบัติ ปานกลาง	(ประมาณ ร้อยละ 41-60)
2	หมายถึง	นักเรียนปฏิบัติ ค่อนข้างน้อย	(ประมาณ ร้อยละ 21-40)
1	หมายถึง	นักเรียนปฏิบัติ น้อยมาก	(ประมาณ ร้อยละ 0-20)

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	รายการประเมิน	ระดับคะแนน				
		5	4	3	2	1
1.1 เป็นพลเมืองดี ของชาติ	1. นักเรียนต้องการเข้าร่วมกิจกรรมหน้าเสาธงในตอนเช้า					
	2. นักเรียนมีความภาคภูมิใจที่ได้ยืนตรงเคารพธงชาติ ร้องเพลงชาติ และปฏิญาณตน หน้าเสาธงทุกเช้า					
	3. นักเรียนต้องการปกป้องเพื่อธำรงไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์					
	4. นักเรียนยินดีให้ความร่วมมือ และปฏิบัติหน้าที่ต่างๆในกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น ด้วยความสามัคคี					
	5. นักเรียนปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีโรงเรียน ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ด้วยการปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย					
1.2 ธำรงไว้ซึ่งความ เป็นชาติไทย	1. เมื่อมีโอกาสนักเรียนยินดีให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ต่างๆ ในกิจกรรม จิตอาสาที่ทางโรงเรียน หรือหน่วยงานอื่นๆจัดขึ้น					
	2. นักเรียนมีความภาคภูมิใจ และอนุรักษ์ขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาของไทย					
	3. นักเรียนมีความภูมิใจในชาติของตน เมื่อมีโอกาสก็พร้อมจะนำเสนอ ความเป็นไทยให้นานาอารยประเทศได้รู้จัก					

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	รายการประเมิน	ระดับคะแนน				
		5	4	3	2	1
1.3 ศรัทธา ยึดมั่น และปฏิบัติตามตาม หลักของศาสนา	1. นักเรียนเห็นว่าศาสนายังคงมีความสำคัญในฐานะที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ และมีหลักคำสอนอันเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตอย่างถูกต้องและมีความสุข					
	2. เมื่อมีโอกาสนักเรียนจะเข้าร่วมกิจกรรม หรือศาสนพิธีในศาสนาของตน					
	3. นักเรียนสามารถปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ โดยสามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตรประจำวันได้					
	4. นักเรียนสามารถอยู่ร่วมกับศาสนิกของศาสนาอื่นๆในสังคมพหุวัฒนธรรมได้ด้วยความรู้ ความเข้าใจ					
1.4 เคารพเทิดทูน สถาบัน พระมหากษัตริย์	1. นักเรียนมีความน้อมสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ และจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์					
	2. เมื่อมีโอกาสนักเรียนจะเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสถาบันพระมหากษัตริย์					
	3. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ และตระหนักในคุณค่าของพระราชกรณียกิจต่างๆของพระมหากษัตริย์ไทยทุกพระองค์					
	4. นักเรียนจะปกป้องเพื่อธำรงไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

..... / /

ภาคผนวก ค.

ผลการประเมินความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ

(Index of Item Objective Congruence: IOC)

1. ตัวอย่างตารางการประเมินความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้
2. ตัวอย่างตารางการประเมินความสอดคล้องของแบบวัดคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์
กษัตริย์
3. ตัวอย่างตารางการประเมินความสอดคล้องของแบบประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์
กษัตริย์

ตาราง 11 ตัวอย่างแสดงผลการประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อหน่วยการจัดการเรียนเรียน
โดยใช้รูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5E และวิธีการทางประวัติศาสตร์
หน่วยการเรียนรู้ย่อยที่ 1 ปกป้องบ้านเมือง เรื่อง การสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น จากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน			IOC	แปลผล
	+1	0	-1		
1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	4	1	0	0.8	สอดคล้อง
				0	
2. สาระสำคัญ	5	0	0	1	สอดคล้อง
3. จุดประสงค์การเรียนรู้	5	0	0	1	สอดคล้อง
4. สาระการเรียนรู้	4	1	0	0.8	สอดคล้อง
				0	
5. กิจกรรมการเรียนรู้	4	1	0	0.8	สอดคล้อง
				0	
6. การวัดและประเมิน	5	0	0	1	สอดคล้อง

ตาราง 12 ตัวอย่างแสดงผลการประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อหน่วยการจัดการเรียนเรียนรู้
โดยใช้รูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5E และวิธีการทางประวัติศาสตร์
หน่วยการเรียนรู้ย่อยที่ 1 ปกป้องบ้านเมือง เรื่อง สงครามเก้าทัพ

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็นจาก ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน			IOC	แปลผล
	+1	0	-1		
1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	4	1	0	0.80	สอดคล้อง
2. สาระสำคัญ	5	0	0	1	สอดคล้อง
3. จุดประสงค์การเรียนรู้	4	1	0	0.80	สอดคล้อง
4. สาระการเรียนรู้	5	0	0	1	สอดคล้อง
5. กิจกรรมการเรียนรู้	4	1	0	0.80	สอดคล้อง
6. การวัดและประเมิน	4	1	0	0.80	สอดคล้อง

ตาราง 13 ตัวอย่างแสดงผลการประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อหน่วยการจัดการเรียนเรียนรู้
โดยใช้รูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5E และวิธีการทางประวัติศาสตร์
หน่วยการเรียนรู้ย่อยที่ 1 ปกป้องบ้านเมือง เรื่อง การปฏิรูปประเทศสมัยรัชกาลที่ 4-5

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น จากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน			IOC	แปลผล
	+1	0	-1		
1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	4	1	0	0.80	สอดคล้อง
2. สาระสำคัญ	4	1	0	0.80	สอดคล้อง
3. จุดประสงค์การเรียนรู้	5	0	0	1	สอดคล้อง
4. สาระการเรียนรู้	4	1	0	0.80	สอดคล้อง
5. กิจกรรมการเรียนรู้	4	1	0	0.80	สอดคล้อง
6. การวัดและประเมิน	4	1	0	0.80	สอดคล้อง

ตาราง 14 ตัวอย่างแสดงผลการประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อหน่วยการจัดการเรียนเรียนรู้
โดยใช้รูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5E และวิธีการทางประวัติศาสตร์
หน่วยการเรียนรู้ย่อยที่ 2 ทำนุบำรุงศาสนา นำพาเศรษฐกิจ
เรื่อง การทำนุบำรุงพุทธศาสนาและศาสนาอื่นๆ

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น จากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน			IOC	แปลผล
	+1	0	-1		
1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	4	1	0	0.80	สอดคล้อง
2. สาระสำคัญ	4	1	0	0.80	สอดคล้อง
3. จุดประสงค์การเรียนรู้	4	1	0	0.80	สอดคล้อง
4. สาระการเรียนรู้	4	1	0	0.80	สอดคล้อง
5. กิจกรรมการเรียนรู้	5	0	0	1	สอดคล้อง
6. การวัดและประเมิน	5	0	0	1	สอดคล้อง

ตาราง 15 ตัวอย่างแสดงผลการประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อหน่วยการจัดการเรียนเรียนรู้
โดยใช้รูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5E และวิธีการทางประวัติศาสตร์
หน่วยการเรียนรู้ย่อยที่ 2 ทำนุบำรุงศาสนา นำพาเศรษฐกิจ
เรื่อง การค้าก่อนและหลังทำสนธิสัญญาเบาว์ริง

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น จากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน			IOC	แปลผล
	+1	0	-1		
1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	4	1	0	0.80	สอดคล้อง
2. สาระสำคัญ	4	1	0	0.80	สอดคล้อง
3. จุดประสงค์การเรียนรู้	5	0	0	1	สอดคล้อง
4. สาระการเรียนรู้	4	1	0	0.80	สอดคล้อง
5. กิจกรรมการเรียนรู้	4	1	0	0.80	สอดคล้อง
6. การวัดและประเมิน	4	1	0	0.80	สอดคล้อง

ตาราง 16 ตัวอย่างแสดงผลการประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อหน่วยการจัดการเรียนเรียนรู้
โดยใช้รูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5E และวิธีการทางประวัติศาสตร์
หน่วยการเรียนรู้ย่อยที่ 2 ทำนุบำรุงศาสนา นันทนาการ
เรื่อง การพัฒนาบ้านเมือง

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น จากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน			IOC	แปลผล
	+1	0	-1		
2. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	4	1	0	0.80	สอดคล้อง
2. สาระสำคัญ	4	1	0	0.80	สอดคล้อง
3. จุดประสงค์การเรียนรู้	4	1	0	0.80	สอดคล้อง
4. สาระการเรียนรู้	5	0	0	1	สอดคล้อง
5. กิจกรรมการเรียนรู้	4	1	0	0.80	สอดคล้อง
6. การวัดและประเมิน	5	0	0	1	สอดคล้อง

ตาราง 17 ตัวอย่างแสดงผลการประเมินความสอดคล้อง (IOC) สำหรับผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแบบ
วัดคุณลักษณะ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

รายการ	ระดับความ คิดเห็น จากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน + 0 -1 1			IOC	แปลผล
ข้อที่ 1. การที่พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงยอมทำสัญญากับอังกฤษ ทั้งที่ในเนื้อหาสัญญา ไทยเสียเปรียบหลายประการ นักเรียนคิดว่าพระราชวินิจฉัยดังกล่าวเป็นการทำถูกต้อง หรือไม่ ส่งผลอย่างไรต่อเศรษฐกิจและสังคม และจากวิกฤตการณ์ ร.ศ.112 ให้นักเรียนวิเคราะห์เหตุการณ์ว่ามีปัจจัยอะไรบ้างที่นำไปสู่การที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ตัดสินพระทัยเสด็จประพาสยุโรป จงอธิบายมาพอสังเขป	5	0	0	1.00	สอดคล้อง
ข้อที่ 2. จงอธิบายบทบาทหน้าที่ของไพร่ ทาส ที่มีต่อการพัฒนาบ้านเมือง ทั้งในด้านความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และอธิบายสาเหตุของการยกเลิกระบบไพร่ ทาส และบทบาทหน้าที่ของพลเมืองที่เปลี่ยนไป	5	0	0	1.00	สอดคล้อง
ข้อที่ 3. อธิบายบทบาทของพระมหากษัตริย์ ที่มีต่อศาสนาต่างๆ ในฐานองค์อัครศาสนูปถัมภก และให้นักเรียนอธิบายแนวทางหรือหลักคำสอนของศาสนาตน ในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมที่มีความแตกต่างทางเชื้อชาติ ศาสนา	5	0	0	1.00	สอดคล้อง

ตาราง 18 ตัวอย่างแสดงผลการประเมินความสอดคล้อง (IOC) สำหรับผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อ
แบบประเมินคุณลักษณะ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

คุณลักษณะ	รายการ	ระดับความคิดเห็น			IOC	แปลผล
		จากผู้เชี่ยวชาญ				
		5 ท่าน				
		+1	0	-1		
1.2 เป็นพลเมืองดี ของชาติ	1. นักเรียนต้องการเข้าร่วม กิจกรรมหน้าเสาธงในตอนเช้า	5	0	0	1.00	สอดคล้อง
	2. นักเรียนมีความภาคภูมิใจที่ ได้ยืนตรงเคารพธงชาติ ร่วม ร้องเพลงชาติ และปฏิญาณตน หน้าเสาธงทุกเช้า	5	0	0	1.00	สอดคล้อง
	3. นักเรียนต้องการปกป้องเพื่อ ดำรงไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์	5	0	0	1.00	สอดคล้อง
	4. นักเรียนยินดีให้ความ ร่วมมือ และปฏิบัติหน้าที่ต่างๆ ในกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัด ขึ้น ด้วยความสามัคคี	5	0	0	1.00	สอดคล้อง
	5.นักเรียนปฏิบัติตนเป็น พลเมืองดีของชาติ ด้วยการ ปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ตาม บทบัญญัติแห่งกฎหมาย	5	0	0	1.00	สอดคล้อง

ตาราง 19 ตัวอย่างแสดงผลการประเมินความสอดคล้อง (IOC) สำหรับผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อ
แบบประเมินคุณลักษณะ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

คุณลักษณะ	รายการ	ระดับความคิดเห็น			IOC	แปลผล
		จากผู้เชี่ยวชาญ				
		5 ท่าน				
		+1	0	-1		
1.2 อารงไว้ซึ่ง ความเป็นชาติ ไทย	1. นักเรียนยินดีให้ความร่วมมือใน การปฏิบัติหน้าที่ต่างๆ ในกิจกรรมจิต อาสาที่ ทางโรงเรียน หรือหน่วยงานอื่นๆจัด ขึ้น ในทุกครั้งที่มีโอกาส	5	0	0	1.00	สอดคล้อง
	2. นักเรียนมีความภาคภูมิใจ และ รู้สึกหวงแหนในขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาของ ไทย	5	0	0	1.00	สอดคล้อง
	3. นักเรียนมีความภูมิใจในชาติของ ตน เมื่อมีโอกาสก็พร้อมจะนำเสนอ ความเป็น ไทยให้นานาอารยประเทศได้รู้จัก	5	0	0	1.00	สอดคล้อง
	4. เมื่อนักเรียนเติบโตขึ้นก็พร้อมที่จะ พัฒนาสังคมและประเทศชาติให้ เจริญขึ้น ด้วยความคิดสร้างสรรค์ ไม่กลัว ใจมดี หรือดูถูกชาติของตน	5	0	0	1.00	สอดคล้อง
	5.นักเรียนปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี ของชาติ ด้วยการปฏิบัติตามสิทธิ และหน้าที่ตามบทบัญญัติแห่ง กฎหมาย	5	0	0	1.00	สอดคล้อง

ตาราง 20 ตัวอย่างแสดงผลการประเมินความสอดคล้อง (IOC) สำหรับผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อ
แบบประเมินคุณลักษณะ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

คุณลักษณะ	รายการ	ระดับความคิดเห็น			IO	แปลผล
		จากผู้เชี่ยวชาญ			C	
		5 ท่าน				
		+1	0	-1		
1.3 ศรัทธา ยึดมั่น และ ปฏิบัติตน ตามหลักของ ศาสนา	1. นักเรียนเห็นว่าศาสนายังคงมี ความสำคัญในฐานะที่เป็นเครื่องยึด เหนี่ยวจิตใจ และมีหลักคำสอนอัน เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตอย่าง ถูกต้องและมีความสุข	5	0	0	1.0 0	สอดคล้อง
	2. นักเรียนมีความเลื่อมใสศรัทธา และต้องการเข้าร่วมกิจกรรม หรือศาสนพิธีในศาสนาของตน	5	0	0	1.0 0	สอดคล้อง
	3. นักเรียนสามารถปฏิบัติตนตาม หลักธรรมคำสอนของศาสนาของตน นับถือ โดยสามารถประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้	5	0	0	1.0 0	สอดคล้อง
	4.นักเรียนสามารถอยู่ร่วมกับศา สนิกของศาสนาอื่นๆในสังคมพหุ วัฒนธรรมได้ด้วยความรู้ ความ เข้าใจ	5	0	0	1.0 0	สอดคล้อง

ตาราง 21 ตัวอย่างแสดงผลการประเมินความสอดคล้อง (IOC) สำหรับผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อ
แบบประเมินคุณลักษณะ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

คุณลักษณะ	รายการ	ระดับความคิดเห็น จากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน			IOC	แปลผล
		+1	0	-1		
1.4 เคารพ เทิดทูน สถาบันพระ มหากษัตริย์	1. นักเรียนมีความน้อมสำนึกใน พระมหากษัตริย์คุณ และ จงรักภักดีต่อสถาบัน พระมหากษัตริย์	5	0	0	1.00	สอดคล้อง
	2. นักเรียนจะเข้าร่วมกิจกรรมที่ เกี่ยวเนื่องกับสถาบัน พระมหากษัตริย์ทุกครั้งที่มีโอกาส	5	0	0	1.00	สอดคล้อง
	3. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ และตระหนักในคุณค่าของพระ ราชกรณียกิจต่างๆของ พระมหากษัตริย์ไทยทุกพระองค์	5	0	0	1.00	สอดคล้อง
	4. นักเรียนจะปกป้องเพื่อธำรงไว้ ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์	5	0	0	1.00	สอดคล้อง

ภาคผนวก ง.

ผลการประเมินคุณภาพของเครื่องมือ

ตาราง 22 ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัด
คุณลักษณะ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

ข้อที่	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1	.55	.52
2	.45	.55
3	.57	.51
4	.42	.46
5	.50	.55
6	.60	.50
7	.52	.40
8	.62	.46

ข้อสอบมีค่าดัชนีความยากอยู่ระหว่าง 0.20 ถึง 0.80 อยู่ในระดับปานกลาง สามารถนำข้อสอบไป
ใช้ได้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	เกียรติพงษ์ นุ่มแนบ
วัน เดือน ปี เกิด	6 ธันวาคม 2529
สถานที่เกิด	ชลบุรี
วุฒิการศึกษา	พ.ศ.2547 มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสิงห์สมุทร จังหวัดชลบุรี พ.ศ.2552 ศึกษาศาสตรบัณฑิต สังคมศึกษา(เกียรตินิยมอันดับ 2) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ.2562 การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิทยาการทางการศึกษา และการจัดการเรียนรู้ (สังคมศึกษา) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ที่อยู่ปัจจุบัน	122/7 คอนโดนามบุญญิต ถนนประชาธิปไตย แขวงบางขุนพรหม เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร 12000